

Teataja



Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

66. aastakäik

24. märts 2023

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2023/676, 20. märts 2023, Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vahelise 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artikli kohase lepingu (milles käsitletakse kõigi ELi CLXXV loendis sisalduvate tariifikvootide kontsessioonide muutmist Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise tõttu) liidu nimel allkirjastamise kohta 1

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/677, 17. märts 2023, millega kiidetakse heaks oluline muudatus kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis („Ricotta di Bufala Campana“ (KPN)) 3
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/678, 17. märts 2023, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Slavonska kobasica“ (KGT) 5
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2023/679, 23. märts 2023, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 396/2005 II ja III lisa seoses teatavates toodetes või nende pinnal esinevate püridabeeni, püridaadi, püriproksüfeeni ja triklopuüri jääkide piirnormidega ⁽¹⁾ 6
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2023/680, 23. märts 2023, millega kiidetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 528/2012 heaks toimeaine (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kasutamine tooteliiki 1 kuuluvates biotsiidides ⁽¹⁾ 41

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

SOOVITUSED

- ★ Komisjoni soovitus (EL) 2023/681, 8. detsember 2022, eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste ning materiaalsete kinnipidamistingimuste kohta 44
- ★ Komisjoni soovitus (EL) 2023/682, 16. märts 2023, tagasisaatmisotsuste vastastikuse tunnustamise ja tagasisaatmise kiirendamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ rakendamisel 58

KODU- JA TÖÖKORRAD

- ★ Euroopa kontrollikoja halduskomitee delegeeritud otsus nr 17-2023, 1. märts 2023, RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemise rakenduseeskirjade kohta Euroopa Kontrollikojas 65

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2023/676,

20. märts 2023,

Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vahelise 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artikli kohase lepingu (milles käsitletakse kõigi ELi CLXXV loendis sisalduvate tariifikvootide kontsessioonide muutmist Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise tõttu) liidu nimel allkirjastamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 15. juunil 2018 volitas nõukogu komisjoni alustama läbirääkimisi vastavalt 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artiklile kõigi ELi CLXXV loendis sisalduvate tariifikvootide kontsessioonide muutmiseks Ühendkuningriigi liidust väljaastumise tõttu.
- (2) Läbirääkimised Tšiili Vabariigiga lõppesid edukalt ning Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vahelise 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artikli kohane leping, milles käsitletakse kõigi ELi CLXXV loendis sisalduvate tariifikvootide kontsessioonide muutmist Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise tõttu (edaspidi „leping“), parafeeriti 1. detsembril 2022.
- (3) Leping tuleks allkirjastada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Tšiili Vabariigi vahelise 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artikli kohase lepingu (milles käsitletakse kõigi ELi CLXXV loendis sisalduvate tariifikvootide kontsessioonide muutmist Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise tõttu) liidu nimel allkirjastamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud leping sõlmitakse ⁽¹⁾.

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud lepingule liidu nimel alla kirjutama.

⁽¹⁾ Lepingu tekst avaldatakse koos selle sõlmimise otsusega.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 20. märts 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
P. KULLGREN

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2023/677,

17. märts 2023,

millega kiidetakse heaks oluline muudatus kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registrisse kantud nimetuse spetsifikaadis („Ricotta di Bufala Campana“ (KPN))

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 52 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 50 lõikele 1 ja koostoimes kõnealuse määruse artikli 53 lõike 1 esimese lõiguga vaatas komisjon läbi Itaalia taotluse saada heakskiit komisjoni määrusega (EL) nr 634/2010 ⁽²⁾ registreeritud kaitstud päritolunimetuse „Ricotta di Bufala Campana“ spetsifikaadi muudatusele.
- (2) Kuna asjaomane muudatus ei ole väike määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 tähenduses, avaldas komisjon kõnealuse määruse artikli 50 lõike 2 punkti a kohase muutmistaotluse *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽³⁾.
- (3) Kuna komisjon ei ole saanud ühtegi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 51 kohast põhjendatud vastuväidet, tuleks spetsifikaadi muudatus heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu Teatajas avaldatud nimetuse „Ricotta di Bufala Campana“ (KPN) spetsifikaadi muudatus kiidetakse heaks.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 19. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 634/2010, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Ricotta di Bufala Campana“ (KPN) (ELT L 186, 20.7.2010, lk 14).

⁽³⁾ ELT C 452, 29.11.2022, lk 44.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. märts 2023

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Janusz WOJCIECHOWSKI

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2023/678,**17. märts 2023,****millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Slavonska kobasica“ (KGT)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 52 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 50 lõike 2 punktile a avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* Horvaatia taotlus registreerida nimetus „Slavonska kobasica“ ⁽²⁾.
- (2) Kuna komisjon ei ole saanud ühtegi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 51 kohast vastuväidet, tuleks nimetus „Slavonska kobasica“ registreerida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Nimetus „Slavonska kobasica“ (KGT) registreeritakse.

Esimeses lõigus osutatud nimetus määratletakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 668/2014 ⁽³⁾ XI lisas esitatud klassi 1.2 „lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)“ kuuluva tootena.*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 17. märts 2023

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Janusz WOJCIECHOWSKI

⁽¹⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 454, 30.11.2022, lk 119.

⁽³⁾ Komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 179, 19.6.2014, lk 36).

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2023/679,**23. märts 2023,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 396/2005 II ja III lisa seoses teatavates toodetes või nende pinnal esinevate püridabeeni, püridaadi, püriproksüfeeni ja triklopüüri jääkide piirnormidega****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrust (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 14 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

- (1) Püridabeeni, püridaadi ja triklopüüri jääkide piirnormid on kehtestatud määruse (EÜ) nr 396/2005 II lisas. Püriproksüfeeni jääkide piirnormid on kehtestatud kõnealuse määruse III lisa A osas.
- (2) Seoses impordi puhul kohaldatavate jääkide piirnormidega on esitatud määruse (EÜ) nr 396/2005 artikli 6 lõigete 2 ja 4 kohane taotlus püridabeeni kohta, mida Ameerika Ühendriikides kasutatakse greipide puhul. Taotleja esitas andmed, millest nähtub et kõnealuse aine lubatud kasutamine Ameerika Ühendriikides kõnealuse kultuuri puhul põhjustab jääkide esinemist tasemel, mis ületab määruses (EÜ) nr 396/2005 sätestatud jääkide piirnormi, mistõttu on vaja suurendada püridabeeni jääkide piirnormi, et vältida kaubandustõkete tekkimist eespool nimetatud kultuuri importimisel ELi.
- (3) Seoses püridaadiga esitati määruse (EÜ) nr 396/2005 artikli 6 lõike 1 kohane taotlus muuta kehtivat jääkide piirnormi murulaugu puhul. Seoses püriproksüfeeniga on selline taotlus esitatud aprikooside ja virsikute puhul. Triklopüüri kohta on selline taotlus esitatud apelsinide, sidrunite ja mandariinide puhul.
- (4) Asjaomased liikmesriigid hindasid kõiki kõnealuseid taotlusi vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 8 ja hindamisaruanded edastati komisjonile.
- (5) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) hindas taotlusi ja hindamisaruandeid, analüüsides eelkõige ohtu tarbijatele ja vajaduse korral ka ohtu loomadele, ning esitas jääkide kavandatud piirnormide kohta põhjendatud arvamused ⁽²⁾. Toiduohutusamet edastas need arvamused taotlejatele, komisjonile ja liikmesriikidele ning tegi need üldsusele kättesaadavaks.
- (6) Seoses püridaadiga märkis toiduohutusamet, et määruse (EÜ) nr 396/2005 artikli 12 kohase kõnealuse toimeaine jääkide piirnormide läbivaatamise ⁽³⁾ käigus kindlaks tehtud andmelünka seoses püridaadjääkide määramise analüüsimeetoditega on täidetud ELi pestitsiidide käsitlevas vastastikusel eksperdiarvamuses toimeaine püridaadi kohta, ⁽⁴⁾ milles esitati piisavalt valideeritud meetod. Seepärast on asjakohane jätta määruse (EÜ) nr 396/2005 II lisast välja vastavad joonealused märkused, milles osutatakse andmete puudumisele.

⁽¹⁾ ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.

⁽²⁾ Toiduohutusameti teaduslikud aruanded on kättesaadavad aadressil: <http://www.efsa.europa.eu>.

„Reasoned opinion on the setting of import tolerance for pyridaben in grapefruits“ („Põhjendatud arvamus püridabeeni jääkide piirnormide kehtestamise kohta greipide puhul impordi jaoks“), EFSA Journal 2022; 20(9): 7553.

„Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue level for pyridate in chives“ („Põhjendatud arvamus püridaadi jääkide kehtiva piirnormi muutmise kohta murulaugu puhul“), EFSA Journal 2022; 20(8): 7537.

„Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue levels for pyriproxyfen in apricots and peaches“ („Põhjendatud arvamus püriproksüfeeni jääkide kehtivate piirnormide muutmise kohta aprikooside ja virsikute puhul“), EFSA Journal 2022; 20(9): 7567.

„Reasoned Opinion on the modification of the existing maximum residue levels for triclopyr in oranges, lemons and mandarins“ („Põhjendatud arvamus triklopüüri jääkide kehtivate piirnormide muutmise kohta apelsinide, sidrunite ja mandariinide puhul“), EFSA Journal 2022; 20(8): 7545.

⁽³⁾ „Reasoned opinion on the review of the existing maximum residue levels (MRLs) for pyridate according to Article 12 of Regulation (EC) No 396/2005“ („Põhjendatud arvamus püridaadjääkide kehtivate piirnormide läbivaatamise kohta kooskõlas määruse (EÜ) nr 396/2005 artikliga 12“), EFSA Journal 2012; 10(4): 2687.

⁽⁴⁾ „Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance spinosad“ („Järeldused toimeaine püridaadi pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikusel eksperdiarvamuse kohta“), EFSA Journal 2014; 12(8): 3801, 84 lk

- (7) Seoses triklopiüüri jääkide piirnormidega apelsinide, sidrunite ja mandariinide puhul märkis toiduohutusamet, et esitatud andmed olid piisavad, et kavandatud kasutusviisist lähtuvalt teha ettepanek jääkide väiksema piirnormi (0,07 mg/kg) kehtestamiseks. Küll aga märkis toiduohutusamet, et kõnealuse toimeaine puhul kehtivat jääkide piirnormi (0,1 mg/kg) kinnitavaid andmeid on nõutud artikli 12 kohases jääkide piirnormide läbivaatamises, mis on veel pooleli, ning jõudis seetõttu järeldusele, et riskijuhtijatel on vaja asjaolusid täiendavalt kaaluda. Kuni kinnitavate andmete hindamiseni otsustati, et on asjakohane säilitada praegune esialgne jääkide piirnorm 0,1 mg/kg.
- (8) Seoses kõigi nelja aine jääkide piirnormide muudatustega, mida taotlejad taotlesid, tegi toiduohutusamet järelduse, et kõik nõuded andmete täielikkuse osas on täidetud ja et taotlejate soovitud muudatused jääkide piirnormides on tarbijaohutuse seisukohalt vastuvõetavad vastavalt hinnangule, mis põhineb Euroopa 27 spetsiifilise tarbijarühma kokkupuutel. Selle järelduse tegemisel võttis amet arvesse kõige uuemaid andmeid ainete toksikoloogiliste omaduste kohta. Ilmneb, et ei tarbijate eluaegsel kokkupuutel kõnealuste ainetega kõigi neid aineid sisaldada võivate toiduainete tarbimisel ega ka asjaomaste toodete suures koguses tarbimisega kaasneval lühiajalisel kokkupuutel ei teki riski ületada aktsepteeritavat päevadoosi või akuutset standarddoosi.
- (9) Kuna jääkide piirnormide kavandatud muudatuste puhul on lähtutud ameti põhjendatud arvamustest ja võetud arvesse määruse (EÜ) nr 396/2005 artikli 14 lõikes 2 loetletud asjakohaseid tegureid, on need muudatused kooskõlas nimetatud määruse artikli 14 lõike 2 nõuetega.
- (10) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 396/2005 vastavalt muuta.
- (11) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 396/2005 II ja III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. märts 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

Määruse (EÜ) nr 396/2005 II ja III lisa muudetakse järgmiselt.

1) II lisa asendatakse püridabeeni, püridaati ja triklopuüri käsitlevad veerud järgmisega:

„II LISA

Pestitsiidide jäägid ja jääkide piirnormid (mg/kg)

| Kood Number | Rühmad ja näited üksiktoodete kohta, mille suhtes kohaldatakse jääkide piirnorme (*) | Püridabeen (F) | Püridaat (püridaat, selle hüdrolüüsiprodukt CL 9673 (6-kloro-4-hüdroksü-3-fenüülpiridaasiin) ja CL 9673 hüdrolüüsitavad konjugaadid kokku, väljendatuna püridaadinina) | Triklopuür |
|-------------|--|----------------|--|------------|
| 010000 | VÄRSKE VÕI KÜLMUTATUD PUUVILI; PÄHKLID | | 0,05 * | |
| 011000 | Tsitrusviljad | | | |
| 0110010 | Greibid | 0,5 | | 0,1(+) |
| 0110020 | Apelsinid | 0,3 | | 0,1(+) |
| 0110030 | Sidrunid | 0,3 | | 0,1(+) |
| 0110040 | Laimid | 0,3 | | 0,01 * |
| 0110050 | Mandariinid | 0,3 | | 0,1(+) |
| 0110990 | Muud (2) | 0,3 | | 0,01 * |
| 012000 | Pähklid | 0,05 | | 0,01 * |
| 0120010 | Mandlid | | | |
| 0120020 | Brasiilia pähklid | | | |
| 0120030 | Kašupähklid | | | |
| 0120040 | Kastanid | | | |
| 0120050 | Kookspähklid | | | |

| | | | | |
|---------|---------------------------------------|--------|--|---------|
| 0120060 | Sarapuupähklid | | | |
| 0120070 | Makadaamiapähklid | | | |
| 0120080 | Pekanipähklid | | | |
| 0120090 | Piiniapähklid | | | |
| 0120100 | Pistaatsiapähklid | | | |
| 0120110 | Kreeka pähklid | | | |
| 0120990 | Muud (2) | | | |
| 0130000 | Õunviljad | 0,9 | | |
| 0130010 | Õunad | (+) | | 0,05(+) |
| 0130020 | Pirnid | (+) | | 0,05(+) |
| 0130030 | Küdooniad | (+) | | 0,01 * |
| 0130040 | Astelpihlaka viljad | (+) | | 0,01 * |
| 0130050 | Nisperod / jaapani villpöörise viljad | (+) | | 0,01 * |
| 0130990 | Muud (2) | | | 0,01 * |
| 0140000 | Luuviljad | | | |
| 0140010 | Aprikoosid | 0,3(+) | | 0,05(+) |
| 0140020 | Maguskirsid | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0140030 | Virsikud | 0,3(+) | | 0,05(+) |
| 0140040 | Ploomid | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0140990 | Muud (2) | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0150000 | Marjad ja väikesed puuviljad | | | 0,01 * |
| 0151000 | a) viinamarjad | 0,01 * | | |
| 0151010 | Lauaviinamarjad | | | |
| 0151020 | Veiniviinamarjad | | | |
| 0152000 | b) maasikad | 0,9 | | |
| 0153000 | c) koguviljad | 0,01 * | | |

| | | | | |
|---------|--|--------|--|--------|
| 0153010 | Pamplid | | | |
| 0153020 | Põldmurakad | | | |
| 0153030 | Vaarikad (punased ja kollased) | | | |
| 0153990 | Muud (2) | | | |
| 0154000 | d) Muud väikesed puuviljad ja marjad | 0,01 * | | |
| 0154010 | Mustikad | | | |
| 0154020 | Jõhvikad | | | |
| 0154030 | Sõstrad (mustad, punased ja valged) | | | |
| 0154040 | Karusmarjad (rohelised, punased ja kollased) | | | |
| 0154050 | Kibuvitsamarjad | | | |
| 0154060 | Mooruspuu marjad (mustad ja valged) | | | |
| 0154070 | Õun-viirpuu marjad | | | |
| 0154080 | Musta leedri marjad | | | |
| 0154990 | Muud (2) | | | |
| 0160000 | Mitmesugused puuviljad | 0,01 * | | |
| 0161000 | a) söödava koorega | | | 0,01 * |
| 0161010 | Datlid | | | |
| 0161020 | Viigimarjad | | | |
| 0161030 | Lauaoliivid | | | |
| 0161040 | Kinkanid (kumkvaadid) | | | |
| 0161050 | Tähtviljad (karamboolad) | | | |
| 0161060 | Hurmaad | | | |
| 0161070 | Jambolanid | | | |
| 0161990 | Muud (2) | | | |
| 0162000 | b) mittedöädava koorega, väikesed | | | |
| 0162010 | Kiivid (rohelised, punased, kollased) | | | 0,15 |

| | | | | |
|---------|--|--------|--------|--------|
| 0162020 | Litšid | | | 0,01 * |
| 0162030 | Granadillid/marakujad | | | 0,01 * |
| 0162040 | Kaktusviljad | | | 0,01 * |
| 0162050 | Hariliku kuldlehiku viljad | | | 0,01 * |
| 0162060 | Virgiinia persimonid | | | 0,01 * |
| 0162990 | Muud (2) | | | 0,01 * |
| 0163000 | c) mittesöödava koorega, suured | | | 0,01 * |
| 0163010 | Avokaadod | | | |
| 0163020 | Banaanid | | | |
| 0163030 | Mangod | | | |
| 0163040 | Papaiaid | | | |
| 0163050 | Granaatõunad | | | |
| 0163060 | Suhkurannoonad | | | |
| 0163070 | Guajaavid | | | |
| 0163080 | Ananassid | | | |
| 0163090 | Hölmise leivapuu viljad | | | |
| 0163100 | Durianid | | | |
| 0163110 | Oga-annoonad | | | |
| 0163990 | Muud (2) | | | |
| 0200000 | VÄRSKE VÕI KÜLMUTATUD KÖÖGIVILI | | | |
| 0210000 | Juur- ja mugulköögivili | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0211000 | a) kartulid | | | |
| 0212000 | b) troopiline juur- ja mugulköögivili | | | |
| 0212010 | Kassaava juured / jahumaniokk | | | |
| 0212020 | Bataadid | | | |
| 0212030 | Jamss | | | |

| | | | | |
|---------|---|--------|--------|--------|
| 0212040 | Roogmarantad | | | |
| 0212990 | Muud (2) | | | |
| 0213000 | c) muu juur- ja mugulköögivili, v.a suhkrupeet | | | |
| 0213010 | Söögipeet | | | |
| 0213020 | Porgand | | | |
| 0213030 | Juurseller | | | |
| 0213040 | Mädarõigas | | | |
| 0213050 | Maapirn | | | |
| 0213060 | Pastinaak | | | |
| 0213070 | Juurpetersell | | | |
| 0213080 | Redis | | | |
| 0213090 | Aed-piimjuur | | | |
| 0213100 | Kaalikas | | | |
| 0213110 | Naeris | | | |
| 0213990 | Muud (2) | | | |
| 0220000 | Sibulköögivili | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0220010 | Küüslauk | | 0,05 * | |
| 0220020 | Sibul | | 0,05 * | |
| 0220030 | Pesasibul | | 0,05 * | |
| 0220040 | Roheline sibul ja talisibul | | 1 | |
| 0220990 | Muud (2) | | 0,05 * | |
| 0230000 | Viliköögivili | | 0,05 * | 0,01 * |
| 0231000 | a) maavitsalised | | | |
| 0231010 | Tomat | 0,15 | | |
| 0231020 | Harilik paprika | 0,3 | | |
| 0231030 | Baklažaan | 0,15 | | |

| | | | | |
|---------|--|--------|--------|--------|
| 0231040 | Söödav muskushibisk | 0,01 * | | |
| 0231990 | Muud (2) | 0,01 * | | |
| 0232000 | b) kõrvitsalised – söödava koorega | 0,15 | | |
| 0232010 | Kurk | | | |
| 0232020 | Kornišon | | | |
| 0232030 | Kabatšokk | | | |
| 0232990 | Muud (2) | | | |
| 0233000 | c) kõrvitsalised – mittesöödava koorega | 0,01 * | | |
| 0233010 | Melon | | | |
| 0233020 | Suureviljaline kõrvits | | | |
| 0233030 | Arbuus | | | |
| 0233990 | Muud (2) | | | |
| 0234000 | d) suhkrumais | 0,01 * | | |
| 0239000 | e) muu viliköögivili | 0,01 * | | |
| 0240000 | Kapsasköögivili (v.a kapsasköögivilja juured ja perekonna <i>Brassica</i> noorlehtedega põllukultuurid) | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0241000 | a) õisikkapsad | | 0,05 * | |
| 0241010 | Spargelkapsas | | | |
| 0241020 | Lillkapsas | | | |
| 0241990 | Muud (2) | | | |
| 0242000 | b) peakapsad | | | |
| 0242010 | Rooskapsas | | 0,05 * | |
| 0242020 | Peakapsas | | 1,5 | |
| 0242990 | Muud (2) | | 0,05 * | |
| 0243000 | c) lehtkapsad | | | |
| 0243010 | Pekingi lehtnaeris / petsai | | 0,05 * | |
| 0243020 | Kähar lehtkapsas ja söödakapsas | | 0,2 | |
| 0243990 | Muud (2) | | 0,05 * | |

| | | | | |
|---------|--|--------|------------|--------|
| 0244000 | d) nuikapsad | | 0,05 * | |
| 0250000 | Lehtköögivil, maitsetaimed ja söödavad õied | | | |
| 0251000 | a) salatid ja salatitaimed | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0251010 | Põldkännak | | | |
| 0251020 | Aedsalat | | | |
| 0251030 | Sile endiiviasigur / eskariool | | | |
| 0251040 | Kressid, muud võrsed ja võsud | | | |
| 0251050 | Ameerika kollakas | | | |
| 0251060 | Põld-võõrkapsas/rukola | | | |
| 0251070 | Kapsas-lehtsinep | | | |
| 0251080 | Noorlehtedega põllukultuurid (sh <i>Brassica</i> liigid) | | | |
| 0251990 | Muud (2) | | | |
| 0252000 | b) spinatid ja muu samalaadne (lehed) | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0252010 | Spinat | | | |
| 0252020 | Harilik portulak | | | |
| 0252030 | Lehtpeet | | | |
| 0252990 | Muud (2) | | | |
| 0253000 | c) hariliku viinapuu ja sarnaste liikide lehed | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0254000 | d) ürt-allikkerss | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0255000 | e) salatsigur | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0256000 | f) maitsetaimed ja söödavad õied | 0,02 * | | 0,02 * |
| 0256010 | Aed-harakputk | | 0,05 * | |
| 0256020 | Murulauk | | 1,5 | |
| 0256030 | Lehtseller | | 0,3 | |
| 0256040 | Petersell | | 0,05 * | |
| 0256050 | Aedsalvei | | 0,05 * | |

| | | | | |
|---------|-------------------------------------|--------|--------|--------|
| 0256060 | Rosmariin | | 0,05 * | |
| 0256070 | Aed-liivatee | | 0,05 * | |
| 0256080 | Vürtsbasiilik ja söödavad õied | | 0,05 * | |
| 0256090 | Loorberilehed | | 0,05 * | |
| 0256100 | Estragon | | 0,05 * | |
| 0256990 | Muud (2) | | 0,05 * | |
| 0260000 | Kaunköögivili | | 0,05 * | 0,01 * |
| 0260010 | Oad (kaunadega) | 0,2(+) | | |
| 0260020 | Oad (kaunadeta) | 0,01 * | | |
| 0260030 | Herned (kaunadega) | 0,01 * | | |
| 0260040 | Herned (kaunadeta) | 0,01 * | | |
| 0260050 | Läätsed | 0,01 * | | |
| 0260990 | Muud (2) | 0,01 * | | |
| 0270000 | Varsköögivili | 0,01 * | | 0,01 * |
| 0270010 | Spargel | | 0,05 * | |
| 0270020 | Kardi | | 0,05 * | |
| 0270030 | Varsseller | | 0,05 * | |
| 0270040 | Salat-apteegitill | | 0,05 * | |
| 0270050 | Harilik artišokk | | 0,05 * | |
| 0270060 | Porrulauk | | 1 | |
| 0270070 | Rabarber | | 0,05 * | |
| 0270080 | Bambusevõrsed | | 0,05 * | |
| 0270090 | Palmisäsi | | 0,05 * | |
| 0270990 | Muud (2) | | 0,05 * | |
| 0280000 | Seened, samblad ja samblikud | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0280010 | Kultuurseened | | | |

| | | | | |
|---------|--------------------------------|--------|--------|--------|
| 0280020 | Metsaseened | | | |
| 0280990 | Samblad ja samblikud | | | |
| 0290000 | Vetikad ja prokarüoodid | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0300000 | KAUNVILI | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0300010 | Oad | | | |
| 0300020 | Läätsed | | | |
| 0300030 | Herned | | | |
| 0300040 | Lupiinid/lupiinioad | | | |
| 0300990 | Muud (2) | | | |
| 0400000 | ÕLISEEMNED JA ÕLIVILI | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0401000 | Õliseemned | | | |
| 0401010 | Linaseemned | | | |
| 0401020 | Maapähklid | | | |
| 0401030 | Unimagunaseemned | | | |
| 0401040 | Seesamiseemned | | | |
| 0401050 | Päevalilleseemned | | | |
| 0401060 | Rapsiseemned | | | |
| 0401070 | Sojaoad | | | |
| 0401080 | Sinepiseemned | | | |
| 0401090 | Puuvillaseemned | | | |
| 0401100 | Kõrvitsaseemned | | | |
| 0401110 | Värvisafloori seemned | | | |
| 0401120 | Hariliku kurgirohu seemned | | | |
| 0401130 | Põldtudra seemned | | | |
| 0401140 | Kanepiseemned | | | |
| 0401150 | Riitsinuseemned | | | |
| 0401990 | Muud (2) | | | |

| | | | | |
|---------|--|--------|--------|--------|
| 0402000 | Õlivili | | | |
| 0402010 | Oliivid õli tootmiseks | | | |
| 0402020 | Õlipalmi tuumad | | | |
| 0402030 | Õlipalmi viljad | | | |
| 0402040 | Hariliku kapokipuu viljad | | | |
| 0402990 | Muud (2) | | | |
| 0500000 | TERAVILI | 0,01 * | 0,05 * | |
| 0500010 | Oder | | | 0,01 * |
| 0500020 | Tatar ja muu ebateravili | | | 0,01 * |
| 0500030 | Mais | | | 0,01 * |
| 0500040 | Harilik hirss | | | 0,01 * |
| 0500050 | Kaer | | | 0,01 * |
| 0500060 | Riis | | | 0,3(+) |
| 0500070 | Rukis | | | 0,01 * |
| 0500080 | Harilik sorgo | | | 0,01 * |
| 0500090 | Nisu | | | 0,01 * |
| 0500990 | Muud (2) | | | 0,01 * |
| 0600000 | TEED, KOHV, TAIMETEED, KAKAO JA JAANIKAUNAD | 0,05 * | | 0,05 * |
| 0610000 | Teed | | 0,05 * | |
| 0620000 | Kohvioad | | 0,05 * | |
| 0630000 | Taimeteed | | | |
| 0631000 | a) õitest | | 2 | |
| 0631010 | Kummel | | | |
| 0631020 | Hapu hibisk | | | |
| 0631030 | Roos | | | |
| 0631040 | Jasmiin | | | |
| 0631050 | Pärn | | | |
| 0631990 | Muud (2) | | | |

| | | | | |
|---------|---------------------------------|--------|--------|--------|
| 0632000 | b) lehtedest ja ürtidest | | 2 | |
| 0632010 | Maasikas | | | |
| 0632020 | Tee-punapõõsas | | | |
| 0632030 | Matepuu | | | |
| 0632990 | Muud (2) | | | |
| 0633000 | c) juurtest | | 0,05 * | |
| 0633010 | Palderjan | | | |
| 0633020 | Ženženn | | | |
| 0633990 | Muud (2) | | | |
| 0639000 | d) muudest taimeosadest | | 0,05 * | |
| 0640000 | Kakaoad | | 0,05 * | |
| 0650000 | Jaanikaunad/jaanileivad | | 0,05 * | |
| 0700000 | HUMAL | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0800000 | MAITSEAINED | | | |
| 0810000 | Seemned | 0,05 * | 0,15 | 0,05 * |
| 0810010 | Aniis | | | |
| 0810020 | Pärsia köömen | | | |
| 0810030 | Seller | | | |
| 0810040 | Koriander | | | |
| 0810050 | Harilik vürtsköömen | | | |
| 0810060 | Aedtill | | | |
| 0810070 | Harilik apteegitill | | | |
| 0810080 | Põld-lambalääts | | | |
| 0810090 | Muskaatpähkel | | | |
| 0810990 | Muud (2) | | | |
| 0820000 | Viljad | 0,05 * | 0,15 | 0,05 * |

| | | | | |
|---------|---------------------------------|--------|--------|--------|
| 0820010 | Piment | | | |
| 0820020 | Jaapani pipar | | | |
| 0820030 | Köömen | | | |
| 0820040 | Kardemon | | | |
| 0820050 | Kadakamarjad | | | |
| 0820060 | Pipar (must, roheline ja valge) | | | |
| 0820070 | Vanill | | | |
| 0820080 | Tamarind | | | |
| 0820990 | Muud (2) | | | |
| 0830000 | Puukoor | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0830010 | Kaneel | | | |
| 0830990 | Muud (2) | | | |
| 0840000 | Juured ja risoomid | | | |
| 0840010 | Lagritsa-magusjuur | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0840020 | Harilik ingver (10) | | | |
| 0840030 | Harilik kollajuur / kurkum | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0840040 | Mädarõigas (11) | | | |
| 0840990 | Muud (2) | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0850000 | Pungad | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0850010 | Nelk | | | |
| 0850020 | Kappar | | | |
| 0850990 | Muud (2) | | | |
| 0860000 | Õie emakasuu | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 0860010 | Safrankrookus | | | |
| 0860990 | Muud (2) | | | |
| 0870000 | Seemnerüü | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |

| | | | | |
|---------|---------------------------------------|--------|------------|--------|
| 0870010 | Muskaatõis | | | |
| 0870990 | Muud (2) | | | |
| 0900000 | SUHKRUTAIMED | 0,01 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 0900010 | Suhkrupeedi juured | | | |
| 0900020 | Harilik suhkruroog | | | |
| 0900030 | Sigurijuured | | | |
| 0900990 | Muud (2) | | | |
| 1000000 | LOOMSED TOOTED – MAISMAALOOMAD | | | |
| 1010000 | Koed | 0,05 * | | |
| 1011000 | a) sead | | | 0,01 * |
| 1011010 | Lihaskude | | 0,05 * (+) | |
| 1011020 | Rasvkude | | 0,05 * (+) | |
| 1011030 | Maks | | 0,1(+) | |
| 1011040 | Neerud | | 0,3(+) | |
| 1011050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 0,3(+) | |
| 1011990 | Muud (2) | | 0,3(+) | |
| 1012000 | b) veised | | | |
| 1012010 | Lihaskude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1012020 | Rasvkude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1012030 | Maks | (+) | 0,2(+) | 0,06 |
| 1012040 | Neerud | (+) | 2(+) | 0,08 |
| 1012050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 2(+) | 0,08 |
| 1012990 | Muud (2) | | 2(+) | 0,08 |
| 1013000 | c) lambad | | | |
| 1013010 | Lihaskude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1013020 | Rasvkude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |

| | | | | |
|---------|---|-----|------------|--------|
| 1013030 | Maks | (+) | 0,2(+) | 0,06 |
| 1013040 | Neerud | (+) | 2(+) | 0,08 |
| 1013050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 2(+) | 0,08 |
| 1013990 | Muud (2) | | 2(+) | 0,08 |
| 1014000 | d) kitsed | | | |
| 1014010 | Lihaskude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1014020 | Rasvkude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1014030 | Maks | (+) | 0,2(+) | 0,06 |
| 1014040 | Neerud | (+) | 2(+) | 0,08 |
| 1014050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 2(+) | 0,08 |
| 1014990 | Muud (2) | | 2(+) | 0,08 |
| 1015000 | e) hobuslased | | | |
| 1015010 | Lihaskude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1015020 | Rasvkude | (+) | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1015030 | Maks | (+) | 0,2(+) | 0,06 |
| 1015040 | Neerud | (+) | 2(+) | 0,08 |
| 1015050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 2(+) | 0,08 |
| 1015990 | Muud (2) | | 2(+) | 0,08 |
| 1016000 | f) kodulinnud | | 0,05 * | 0,01 * |
| 1016010 | Lihaskude | | (+) | |
| 1016020 | Rasvkude | | (+) | |
| 1016030 | Maks | | (+) | |
| 1016040 | Neerud | | | |
| 1016050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | | |
| 1016990 | Muud (2) | | | |
| 1017000 | g) muud põllumajanduslikud maismaaloomad | | | |

| | | | | |
|---------|--|--------|------------|--------|
| 1017010 | Lihaskude | | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1017020 | Rasvkude | | 0,05 * (+) | 0,06 |
| 1017030 | Maks | | 0,2(+) | 0,06 |
| 1017040 | Neerud | | 2(+) | 0,08 |
| 1017050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | | 2(+) | 0,08 |
| 1017990 | Muud (2) | | 2(+) | 0,01 * |
| 1020000 | Piim | 0,01 * | 0,05 * (+) | 0,01 * |
| 1020010 | Veised | (+) | (+) | |
| 1020020 | Lambad | (+) | (+) | |
| 1020030 | Kitsed | (+) | (+) | |
| 1020040 | Hobused | (+) | (+) | |
| 1020990 | Muud (2) | | (+) | |
| 1030000 | Linnunad | 0,01 * | 0,05 * (+) | 0,01 * |
| 1030010 | Kanad | | (+) | |
| 1030020 | Pardid | | (+) | |
| 1030030 | Haned | | (+) | |
| 1030040 | Vutid | | (+) | |
| 1030990 | Muud (2) | | (+) | |
| 1040000 | Mesi ja muud mesindustooted (7) | 0,05 * | 0,05 * | 0,05 * |
| 1050000 | Kahepaiksed ja roomajad | 0,05 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 1060000 | Selgrootud maismaaloomad | 0,05 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 1070000 | Vabas looduses elavad maismaaselgroogsed | 0,05 * | 0,05 * | 0,01 * |
| 1100000 | LOOMSED TOOTED — KALA, KALATOOTED JA MUUD MEREVEE JA MAGEVEE TOIDUAINED (8) | | | |
| 1200000 | ÜKSNES LOOMASÖÖDAKS KASUTATAVAD TOOTED VÕI NENDE OSAD (8) | | | |
| 1300000 | TÖÖDELDUD TOIDUAINED (9)'' | | | |

* Tähistab alumist analüütilist määramispiiri.

(^a) Selliste taimsete ja loomsete toodete täielik loetelu, mille puhul kohaldatakse jääkide piirnorme, on esitatud I lisas.

Püridabeen (F)

(F) = rasvas lahustuv

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave jäägikatsete kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 24. jaanuariks 2021, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

0130010 Õunad

0130020 Pirnid

0130030 Küdooniad

0130040 Astelpihlakad

0130050 Nisperod / jaapani villpöörise viljad

0140010 Aprikoosid

0140030 Virsikud

0260010 Oad (kaunadega)

Euroopa Toiduohutusamet tegi kindlaks, et teave säilivuse, söötmissuuringute ja analüüsimeetodite kohta ei ole täielikult kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 24. jaanuariks 2021, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

1012010 Lihaskude

1012020 Rasvkude

1012030 Maks

1012040 Neerud

1013010 Lihaskude

1013020 Rasvkude

1013030 Maks

1013040 Neerud

1014010 Lihaskude

1014020 Rasvkude

1014030 Maks

1014040 Neerud

1015010 Lihaskude

1015020 Rasvkude

1015030 Maks

1015040 Neerud

1020010 Veised

1020020 Lambad

1020030 Kitsed

1020040 Hobused

Püridaat (püridaat, selle hüdrolüüsiprodukt CL 9673 (6-kloro-4-hüdroksü-3-fenüülpüridasiin) ja CL 9673 hüdrolüüsitavad konjugaadid kokku, väljendatuna püridaadina)

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave säilivuse kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormide läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 24. oktoobriks 2016, või kõnealune teave ei ole ettenähtud kuupäevaks esitatud, siis selle puudumist.

1011010 Lihaskude
1011020 Rasvkude
1011030 Maks
1011040 Neerud
1011050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1011990 Muud (2)
1012010 Lihaskude
1012020 Rasvkude
1012030 Maks
1012040 Neerud
1012050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1012990 Muud (2)
1013010 Lihaskude
1013020 Rasvkude
1013030 Maks
1013040 Neerud
1013050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1013990 Muud (2)
1014010 Lihaskude
1014020 Rasvkude
1014030 Maks
1014040 Neerud
1014050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1014990 Muud (2)
1015010 Lihaskude
1015020 Rasvkude
1015030 Maks
1015040 Neerud
1015050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1015990 Muud (2)
1016010 Lihaskude
1016020 Rasvkude
1016030 Maks
1017010 Lihaskude
1017020 Rasvkude
1017030 Maks
1017040 Neerud
1017050 Söödav rups (v.a maks ja neerud)
1017990 Muud (2)
1020000 Pim

1020010 Veised
1020020 Lambad
1020030 Kitsed
1020040 Hobused
1020990 Muud (2)
1030000 Linnumunad
1030010 Kanad
1030020 Pardid
1030030 Haned
1030040 Vutid
1030990 Muud (2)

Triklopüür

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave jäägikatsete kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 16. maiks 2020, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

0110010 Greibid
0110020 Apelsinid
0110030 Sidrunid
0110050 Mandariinid

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave säilivusuuringutes kasutatud analüüsimeetodite kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 16. maiks 2020, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

0130010 Õunad
0130020 Pirnid
0140030 Virsikud

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave säilivusuuringutes ja jäägikatsetes kasutatud analüüsimeetodite kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 16. maiks 2020, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

0140010 Aprikoosid

Euroopa Toiduohutusamet on kindlaks teinud, et teave säilivuse kohta ei ole täies ulatuses kättesaadav. Komisjon võtab jääkide piirnormi läbivaatamisel arvesse esimeses lauses osutatud teavet, kui see on esitatud hiljemalt 16. maiks 2020, või nimetatud kuupäevaks selle teabe esitamata jätmise korral selle puudumist.

0500060 Riis

2) III lisa A osas asendatakse püriproksüfeeni käsitlev veerg järgmisega:

„III LISA A OSA

Pestitsiidide jäägid ja jääkide piirnormid (mg/kg)

| Kood Number | Rühmad ja näited üksiktoodete kohta, mille suhtes kohaldatakse jääkide piirnorme ⁽⁴⁾ | Püriproksüfeen (F) |
|-------------|---|--------------------|
| 0100000 | VÄRSKE VÕI KÜLMUTATUD PUUVILI; PÄHKLID | |
| 0110000 | Tsitrusviljad | 0,6 |
| 0110010 | Greibid | |
| 0110020 | Apelsinid | |
| 0110030 | Sidrunid | |
| 0110040 | Laimid | |
| 0110050 | Mandariinid | |
| 0110990 | Muud (2) | |
| 0120000 | Pähklid | 0,05 * |
| 0120010 | Mandlid | |
| 0120020 | Brasiilia pähklid | |
| 0120030 | Kašupähklid | |
| 0120040 | Kastanid | |
| 0120050 | Kookospähklid | |
| 0120060 | Sarapuupähklid | |
| 0120070 | Makadaamiapähklid | |
| 0120080 | Pekanipähklid | |
| 0120090 | Piiniapähklid | |
| 0120100 | Pistaatsiapähklid | |
| 0120110 | Kreeka pähklid | |

| | | |
|---------|---|------------|
| 0120990 | Muud (2) | |
| 0130000 | Õunviljad | 0,2 |
| 0130010 | Õunad | |
| 0130020 | Pirnid | |
| 0130030 | Küdooniad | |
| 0130040 | Astelpihlaka viljad | |
| 0130050 | Nisperod / jaapani villpöörise viljad | |
| 0130990 | Muud (2) | |
| 0140000 | Luuviljad | |
| 0140010 | Aprikoosid | 0,4 |
| 0140020 | Maguskirsid | 1 |
| 0140030 | Virsikud | 0,5 |
| 0140040 | Ploomid | 0,3 |
| 0140990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0150000 | Marjad ja väikesed puuviljad | |
| 0151000 | a) viinamarjad | 0,05 * |
| 0151010 | Lauaviinamarjad | |
| 0151020 | Veiniviinamarjad | |
| 0152000 | b) maasikad | 0,05 * |
| 0153000 | c) koguviljad | 0,05 * |
| 0153010 | Pamplid | |
| 0153020 | Põldmurakad | |
| 0153030 | Vaarikad (punased ja kollased) | |
| 0153990 | Muud (2) | |
| 0154000 | d) muud väikesed puuviljad ja marjad | |
| 0154010 | Mustikad | 0,05 * |
| 0154020 | Jõhvikad | 1 |
| 0154030 | Sõstrad (mustad, punased ja valged) | 0,05 * |

| | | |
|---------|---|--------|
| 0154040 | Karusmarjad (rohelistes, punased ja kollased) | 0,05 * |
| 0154050 | Kibuvitsamarjad | 0,05 * |
| 0154060 | Mooruspuid marjad (mustad ja valged) | 0,05 * |
| 0154070 | Õun-viirpuu marjad | 0,05 * |
| 0154080 | Musta leedri marjad | 0,05 * |
| 0154990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0160000 | Mitmesugused puuviljad | |
| 0161000 | a) söödava koorega | 0,05 * |
| 0161010 | Datlid | |
| 0161020 | Viigimarjad | |
| 0161030 | Lauaoliivid | |
| 0161040 | Kinkanid (kumkvaadid) | |
| 0161050 | Tähtviljad (karamboolad) | |
| 0161060 | Hurmaad | |
| 0161070 | Jambolanid | |
| 0161990 | Muud (2) | |
| 0162000 | b) mittesöödava koorega, väikesed | 0,05 * |
| 0162010 | Kiivid (rohelistes, punased, kollased) | |
| 0162020 | Litšid | |
| 0162030 | Granadillid/marakujad | |
| 0162040 | Kaktusviljad | |
| 0162050 | Hariliku kuldlehiku viljad | |
| 0162060 | Virgiinia persimonid | |
| 0162990 | Muud (2) | |
| 0163000 | c) mittesöödava koorega, suured | |
| 0163010 | Avokaadod | 0,05 * |
| 0163020 | Banaanid | 0,7 |
| 0163030 | Mangod | 0,05 * |

| | | |
|---------|---|--------|
| 0163040 | Papaiad | 0,3 |
| 0163050 | Granaatõunad | 0,05 * |
| 0163060 | Suhkurannoonad | 0,05 * |
| 0163070 | Guajaavid | 0,05 * |
| 0163080 | Ananassid | 0,05 * |
| 0163090 | Hõlmise leivapuu viljad | 0,05 * |
| 0163100 | Durianid | 0,05 * |
| 0163110 | Oga-annoonad | 0,05 * |
| 0163990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0200000 | VÄRSKE VÕI KÜLMUTATUD KÕÕGIVILI | |
| 0210000 | Juur- ja mugulköögivili | 0,05 * |
| 0211000 | a) kartulid | |
| 0212000 | b) troopiline juur- ja mugulköögivili | |
| 0212010 | Kassaava juured / jahumaniokk | |
| 0212020 | Bataadid | |
| 0212030 | Jamss | |
| 0212040 | Roogmarantad | |
| 0212990 | Muud (2) | |
| 0213000 | c) muu juur- ja mugulköögivili, v.a suhkrupeet | |
| 0213010 | Söögipeet | |
| 0213020 | Porgand | |
| 0213030 | Juurseller | |
| 0213040 | Mädarõigas | |
| 0213050 | Maapirn | |
| 0213060 | Pastinaak | |
| 0213070 | Juurpetersell | |
| 0213080 | Redis | |
| 0213090 | Aed-piimjuur | |

| | | |
|---------|--|--------|
| 0213100 | Kaalikas | |
| 0213110 | Naeris | |
| 0213990 | Muud (2) | |
| 0220000 | Sibulköögivili | 0,05 * |
| 0220010 | Küüslauk | |
| 0220020 | Sibul | |
| 0220030 | Pesasibul | |
| 0220040 | Roheline sibul ja talisibul | |
| 0220990 | Muud (2) | |
| 0230000 | Viliköögivili | |
| 0231000 | a) maavitsalised | 1 |
| 0231010 | Tomat | |
| 0231020 | Harilik paprika | |
| 0231030 | Baklažaan | |
| 0231040 | Söödav muskushibisk | |
| 0231990 | Muud (2) | |
| 0232000 | b) kõrvitsalised – söödava koorega | |
| 0232010 | Kurk | 0,1 |
| 0232020 | Kornišon | 0,1 |
| 0232030 | Kabatšokk | 0,05 * |
| 0232990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0233000 | c) kõrvitsalised – mittedöödava koorega | |
| 0233010 | Melon | 0,07 |
| 0233020 | Suureviljaline kõrvits | 0,05 * |
| 0233030 | Arbuus | 0,05 * |
| 0233990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0234000 | d) suhkrumais | 0,05 * |
| 0239000 | e) muu viliköögivili | 0,05 * |

| | | |
|---------|--|--------|
| 0240000 | Kapsasköögivilja (v.a kapsasköögivilja juured ja perekonna Brassica noorlehtedega põllukultuurid) | 0,05 * |
| 0241000 | a) õisikkapsad | |
| 0241010 | Spargelkapsas | |
| 0241020 | Lillkapsas | |
| 0241990 | Muud (2) | |
| 0242000 | b) peakapsad | |
| 0242010 | Rooskapsas | |
| 0242020 | Peakapsas | |
| 0242990 | Muud (2) | |
| 0243000 | c) lehtkapsad | |
| 0243010 | Pekingi lehtnaeris / petsai | |
| 0243020 | Kähar lehtkapsas ja söödakapsas | |
| 0243990 | Muud (2) | |
| 0244000 | d) nuikapsad | |
| 0250000 | Lehtköögivilja, maitsetaimed ja söödavad õied | 0,05 * |
| 0251000 | a) salatid ja salatitaimed | |
| 0251010 | Põldkännak | |
| 0251020 | Aedsalat | |
| 0251030 | Sile endiiviasigur / eskariool | |
| 0251040 | Kressid, muud võrsed ja võsud | |
| 0251050 | Ameerika kollakas | |
| 0251060 | Põld-võõrkapsas/rukola | |
| 0251070 | Kapsas-lehtsinap | |
| 0251080 | Noorlehtedega põllukultuurid (sh Brassica liigid) | |
| 0251990 | Muud (2) | |
| 0252000 | b) spinatid ja muu samalaadne (lehed) | |
| 0252010 | Spinat | |
| 0252020 | Harilik portulak | |

| | | |
|---------|---|--------|
| 0252030 | Lehtpeet | |
| 0252990 | Muud (2) | |
| 0253000 | c) hariliku viinapuu ja sarnaste liikide lehed | |
| 0254000 | d) ürt-allikkerss | |
| 0255000 | e) salatsigur | |
| 0256000 | f) maitsetaimed ja söödavad õied | |
| 0256010 | Aed-harakputk | |
| 0256020 | Murulauk | |
| 0256030 | Lehtseller | |
| 0256040 | Petersell | |
| 0256050 | Aedsalvei | |
| 0256060 | Rosmariin | |
| 0256070 | Aed-liivatee | |
| 0256080 | Vürtsbasiilik ja söödavad õied | |
| 0256090 | Loorberilehed | |
| 0256100 | Estragon | |
| 0256990 | Muud (2) | |
| 0260000 | Kaunköögivili | 0,05 * |
| 0260010 | Oad (kaunadega) | |
| 0260020 | Oad (kaunadeta) | |
| 0260030 | Herned (kaunadega) | |
| 0260040 | Herned (kaunadeta) | |
| 0260050 | Läätsed | |
| 0260990 | Muud (2) | |
| 0270000 | Varsköögivili | 0,05 * |
| 0270010 | Spargel | |
| 0270020 | Kardi | |
| 0270030 | Varsseller | |

| | | |
|---------|-------------------------------------|--------|
| 0270040 | Salat-apteegitill | |
| 0270050 | Harilik artišokk | |
| 0270060 | Porrulauk | |
| 0270070 | Rabarber | |
| 0270080 | Bambusevõrsed | |
| 0270090 | Palmisäsi | |
| 0270990 | Muud (2) | |
| 0280000 | Seened, samblad ja samblikud | 0,05 * |
| 0280010 | Kulturseened | |
| 0280020 | Metsaseened | |
| 0280990 | Samblad ja samblikud | |
| 0290000 | Vetikad ja prokarioidid | 0,05 * |
| 0300000 | KAUNVILI | 0,05 * |
| 0300010 | Oad | |
| 0300020 | Läätsed | |
| 0300030 | Herned | |
| 0300040 | Lupiinid/lupiinioad | |
| 0300990 | Muud (2) | |
| 0400000 | ÕLISEEMNED JA ÕLIVILI | 0,05 * |
| 0401000 | Õliseemned | |
| 0401010 | Linaseemned | |
| 0401020 | Maapähklid | |
| 0401030 | Unimagunaseemned | |
| 0401040 | Seesamiseemned | |
| 0401050 | Päevalilleseemned | |
| 0401060 | Rapsiseemned | |
| 0401070 | Sojaoad | |
| 0401080 | Sinepiseemned | |

| | | |
|---------|--|--------|
| 0401090 | Puuvillaseemned | |
| 0401100 | Kõrvitsaseemned | |
| 0401110 | Värvisafloori seemned | |
| 0401120 | Hariliku kurgirohu seemned | |
| 0401130 | Pöldtudra seemned | |
| 0401140 | Kanepiseemned | |
| 0401150 | Riitsinuseemned | |
| 0401990 | Muud (2) | |
| 0402000 | Õlivili | |
| 0402010 | Oliivid õli tootmiseks | |
| 0402020 | Õlipalmi tuumad | |
| 0402030 | Õlipalmi viljad | |
| 0402040 | Hariliku kapokipuu viljad | |
| 0402990 | Muud (2) | |
| 0500000 | TERAVILI | 0,05 * |
| 0500010 | Oder | |
| 0500020 | Tatar ja muu ebateravili | |
| 0500030 | Mais | |
| 0500040 | Harilik hirss | |
| 0500050 | Kaer | |
| 0500060 | Riis | |
| 0500070 | Rukis | |
| 0500080 | Harilik sorgo | |
| 0500090 | Nisu | |
| 0500990 | Muud (2) | |
| 0600000 | TEED, KOHV, TAIMETEED, KAKAO JA JAANIKAUNAD | |
| 0610000 | Teed | 15 |

| | | |
|---------|---------------------------------|--------|
| 0620000 | Kohvioad | 0,05 * |
| 0630000 | Taimeteed | 0,05 * |
| 0631000 | a) õitest | |
| 0631010 | Kummel | |
| 0631020 | Hapu hibisk | |
| 0631030 | Roos | |
| 0631040 | Jasmiin | |
| 0631050 | Pärn | |
| 0631990 | Muud (2) | |
| 0632000 | b) lehtedest ja ürtidest | |
| 0632010 | Maasikas | |
| 0632020 | Tee-punapõõsas | |
| 0632030 | Matepuu | |
| 0632990 | Muud (2) | |
| 0633000 | c) juurtest | |
| 0633010 | Palderjan | |
| 0633020 | Ženženn | |
| 0633990 | Muud (2) | |
| 0639000 | d) muudest taimeosadest | |
| 0640000 | Kakaooad | 0,05 * |
| 0650000 | Jaanikaunad/jaanileivad | 0,05 * |
| 0700000 | HUMAL | 0,05 * |
| 0800000 | MAITSEAINED | |
| 0810000 | Seemned | 0,05 * |
| 0810010 | Aniis | |
| 0810020 | Pärsia köömen | |
| 0810030 | Seller | |

| | | |
|---------|---------------------------------|--------|
| 0810040 | Koriander | |
| 0810050 | Harilik vürtsköömen | |
| 0810060 | Aedtill | |
| 0810070 | Harilik apteegitill | |
| 0810080 | Pöld-lambalääts | |
| 0810090 | Muskaatpähkel | |
| 0810990 | Muud (2) | |
| 0820000 | Viljad | 0,05 * |
| 0820010 | Piment | |
| 0820020 | Jaapani pipar | |
| 0820030 | Köömen | |
| 0820040 | Kardemon | |
| 0820050 | Kadakamarjad | |
| 0820060 | Pipar (must, roheline ja valge) | |
| 0820070 | Vanill | |
| 0820080 | Tamarind | |
| 0820990 | Muud (2) | |
| 0830000 | Puukoor | 0,05 * |
| 0830010 | Kaneel | |
| 0830990 | Muud (2) | |
| 0840000 | Juured ja risoomid | |
| 0840010 | Lagritsa-magusjuur | 0,05 * |
| 0840020 | Harilik ingver (10) | |
| 0840030 | Harilik kollajuur / kurkum | 0,05 * |
| 0840040 | Mädarõigas (11) | |
| 0840990 | Muud (2) | 0,05 * |
| 0850000 | Pungad | 0,05 * |

| | | |
|---------|---------------------------------------|--------|
| 0850010 | Nelk | |
| 0850020 | Kappar | |
| 0850990 | Muud (2) | |
| 0860000 | Õie emakasuu | 0,05 * |
| 0860010 | Safrankrookus | |
| 0860990 | Muud (2) | |
| 0870000 | Seemnerüü | 0,05 * |
| 0870010 | Muskaatõis | |
| 0870990 | Muud (2) | |
| 0900000 | SUHKRUTAIMED | 0,05 * |
| 0900010 | Suhkrupeedi juured | |
| 0900020 | Harilik suhkruroog | |
| 0900030 | Sigurijuured | |
| 0900990 | Muud (2) | |
| 1000000 | LOOMSED TOOTED – MAISMAALOOMAD | 0,05 * |
| 1010000 | Koed | |
| 1011000 | a) sead | |
| 1011010 | Lihaskude | |
| 1011020 | Rasvkude | |
| 1011030 | Maks | |
| 1011040 | Neerud | |
| 1011050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1011990 | Muud (2) | |
| 1012000 | b) veised | |
| 1012010 | Lihaskude | |
| 1012020 | Rasvkude | |
| 1012030 | Maks | |

| | | |
|---------|----------------------------------|--|
| 1012040 | Neerud | |
| 1012050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1012990 | Muud (2) | |
| 1013000 | c) lambad | |
| 1013010 | Lihaskude | |
| 1013020 | Rasvkude | |
| 1013030 | Maks | |
| 1013040 | Neerud | |
| 1013050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1013990 | Muud (2) | |
| 1014000 | d) kitsed | |
| 1014010 | Lihaskude | |
| 1014020 | Rasvkude | |
| 1014030 | Maks | |
| 1014040 | Neerud | |
| 1014050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1014990 | Muud (2) | |
| 1015000 | e) hobuslased | |
| 1015010 | Lihaskude | |
| 1015020 | Rasvkude | |
| 1015030 | Maks | |
| 1015040 | Neerud | |
| 1015050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1015990 | Muud (2) | |
| 1016000 | f) kodulinnud | |
| 1016010 | Lihaskude | |
| 1016020 | Rasvkude | |

| | | |
|---------|---|--|
| 1016030 | Maks | |
| 1016040 | Neerud | |
| 1016050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1016990 | Muud (2) | |
| 1017000 | g) muud põllumajanduslikud maismaaloomad | |
| 1017010 | Lihaskude | |
| 1017020 | Rasvkude | |
| 1017030 | Maks | |
| 1017040 | Neerud | |
| 1017050 | Söödav rups (v.a maks ja neerud) | |
| 1017990 | Muud (2) | |
| 1020000 | Piim | |
| 1020010 | Veised | |
| 1020020 | Lambad | |
| 1020030 | Kitsed | |
| 1020040 | Hobused | |
| 1020990 | Muud (2) | |
| 1030000 | Linnunud | |
| 1030010 | Kanad | |
| 1030020 | Pardid | |
| 1030030 | Haned | |
| 1030040 | Vutid | |
| 1030990 | Muud (2) | |
| 1040000 | Mesi ja muud mesindustooted (7) | |
| 1050000 | Kahepaiksed ja roomajad | |
| 1060000 | Selgrootud maismaaloomad | |

| | | |
|---------|--|--|
| 1070000 | Vabas looduses elavad maismaaselgroogsed | |
| 1100000 | LOOMSED TOOTED — KALA, KALATOOTED JA MUUD MEREVEE JA MAGEVEE TOIDUAINED (8) | |
| 1200000 | ÜKSNES LOOMASÖÖDAKS KASUTATAVAD TOOTED VÕI NENDE OSAD (8) | |
| 1300000 | TÖÖDELDUD TOIDUAINED (9)” | |

* Tähistab alumist analüütilist määramispiiri.

(^a) Selliste taimsete ja loomsete toodete täielik loetelu, mille puhul kohaldatakse jääkide piirnorme, on esitatud I lisas.

Püriproksüfeen (F)

(F) = rasvas lahustuv

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2023/680,**23. märts 2023,****millega kiidetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 528/2012 heaks toimeaine (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kasutamine tooteliiki 1 kuuluvates biotsiidides****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrust (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 89 lõike 1 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 1062/2014 ⁽²⁾ on kehtestatud loetelu olemasolevatest toimeainetest, mida tuleb hinnata seoses nende võimaliku heakskiitmisega biotsiidides kasutamiseks. Loetellu on kantud ka (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriid (ADBAC/BKC (C_{12-C16}))
- (2) (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) on hinnatud kasutamiseks biotsiidides, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/8/EÜ ⁽³⁾ V lisas määratletud tooteliiki 1 (inimeste hügieeniks kasutatavad biotsiidid) mis vastab desinfektsioonivahendite rühma kuuluvale tooteliigile 1, inimeste hügieen, nagu on kirjeldatud määruse (EL) nr 528/2012 V lisas.
- (3) Referentliikmesriigiks määrati Itaalia ning tema hindav pädev asutus esitas komisjonile hindamisaruande ja oma järeldused 10. septembril 2012. Pärast hindamisaruande esitamist toimusid arutelud tehnilistel koosolekutel, mida korraldas Euroopa Kemikaaliamet (edaspidi „kemikaaliamet“).
- (4) Määruse (EL) nr 528/2012 artikli 90 lõikest 2 tuleneb, et aineid, mille hindamise liikmesriigid lõpetasid 1. septembriks 2013, tuleks hinnata vastavalt direktiivile 98/8/EÜ.
- (5) Vastavalt määruse (EL) nr 528/2012 artikli 75 lõikele 1 valmistab toimeaine heakskiitmise taotlust käsitleva ameti arvamuse ette biotsiidikomitee. Kooskõlas delegeeritud määruse (EL) nr 1062/2014 artikli 7 lõikega 2 võttis biotsiidikomitee 2. detsembril 2021 vastu ameti arvamuse, ⁽⁴⁾ võttes arvesse toimeainet hinnanud pädeva asutuse järeldusi.
- (6) Kõnealuse arvamuse kohaselt vastavad tooteliiki 1 kuuluvad ning (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) sisaldavad biotsiidid eeldatavasti direktiivi 98/8/EÜ artikli 5 lõike 1 punktide b, c ja d nõuetele, kui on täidetud teatavad nende kasutamist reguleerivad tingimused.

⁽¹⁾ ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 4. augusti 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1062/2014 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 528/2012 osutatud tööprogrammi kohta, milles käsitletakse kõigi biotsiidides sisalduvate olemasolevate toimeainete süstemaatilist läbivaatamist (ELT L 294, 10.10.2014, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/8/EÜ biotsiidide turuleviimise kohta (EÜT L 123, 24.4.1998, lk 1).

⁽⁴⁾ Biotsiidikomitee arvamus toimeaine (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi heakskiitmise taotluse kohta; Tooteliik 1; ECHA/BPC/309/2021, vastu võetud 2. detsembril 2021.

- (7) Ameti arvamusest lähtuvalt on asjakohane kiita heaks (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kasutamine toimeainena tooteliiki 1 kuuluvates biotsiidides vastavalt teatavatele tingimustele.
- (8) Enne toimeaine heakskiitmist tuleks ette näha mõistlik ajavahemik, et huvitatud isikud saaksid võtta vajalikud meetmed, et valmistada uute nõuete täitmiseks.
- (9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise biotsiidikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kiidetakse heaks (C₁₂₋₁₆)-alküüldimetüülbensüülammooniumkloriidi (ADBAC/BKC (C_{12-C16})) kasutamine toimeainena tooteliiki 1 kuuluvates biotsiidides vastavalt lisas esitatud tingimustele.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. märts 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

—

LISA

| Tavanimetused | IUPACi nimetus Tunnuskoodid | Toimeaine minimaalne puhtusaste ⁽¹⁾ | Heakskiitmise kuupäev | Heakskiidu aegumise kuupäev | Tooteliik | Eritingimused |
|--|--|---|--------------------------|--------------------------------|-----------|---|
| (C ₁₂₋₁₆)- alküüldimetüülbensüü- lammooniumkloriid | IUPACi nimetus: kvaternaarse benzüül- (C ₁₂₋₁₆)- alküüldimetüülammoo- niiumühendite kloriidid EÜ nr: 270-325-2 CASi nr: 68424-85-1 | Hinnatud toimeaine minimaalne puhtusaste: 972 g/kg (kuivmass) | 1. juuli 2024 | 30. juuni 2034 | 1 | Biotsiidide puhul antakse luba järgmisel tingimusel: Toote hindamisel pööratakse erilist tähelepanu loa- taotlusega hõlmatud kasutusviisidega seotud kokku- puutele, riskidele ja tõhususele, mida liidu tasandil ei ole toimeaine riskide hindamisel käsitletud. |

⁽¹⁾ Selles veerus esitatud puhtusaste on minimaalne puhtusaste, mille juures toimeainet hinnati. Turule lastud tootes võib olla sama või erineva puhtusastmega toimeaine, kui on tõendatud, et see on tehniliselt samaväärne hinnatud toimeainega.

SOOVITUSED

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2023/681,

8. detsember 2022,

eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste ning materiaalsete kinnipidamistingimuste kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on sätestatud, et liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklites 1, 4 ja 6 on sätestatud, et inimväärikus on puutumatu ja seda tuleb austada ja kaitsta, kedagi ei tohi piinata ega ebainimlikult või alandavalt kohelda ega karistada ning igal juhul on õigus vabadusele ja turvalisusele. Harta artiklites 7 ja 24 on sätestatud õigus perekonnavalule ja lapse õigused. Harta artiklis 21 on sätestatud, et kedagi ei tohi diskrimineerida. Harta artiklites 47 ja 48 on tunnustatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning süütuse presumptsiooni ja kaitseõigust. Harta artiklis 52 on sätestatud, et hartaga tunnustatud põhiõiguste teostamist tohib piirata ainult seadusega ning arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust ja vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet.
- (2) Liikmesriikidele kehtivad juba õiguslikult siduvad Euroopa Nõukogu dokumendid inimõiguste ning piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise keelu kohta, eelkõige Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon, selle protokollid, Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika ning 1987. aasta piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa konventsioon. Kõigile liikmesriikidele kehtib ka piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastane konventsioon (ÜRO piinamisvastane konventsioon).
- (3) Arvesse tuleb võtta veel mitut õiguslikult mittesiduvat dokumenti, milles käsitletakse täpsemalt vabaduse kaotanud isikute õigusi, eelkõige järgmisi: ÜRO tasandil kinnipeetavate kohtlemise standardsed miinimumnõuded (Mandela reeglid); ÜRO standardsed miinimumnõuded mittevabaduskaotuslike meetmete kohta (Tokyo reeglid) ning Euroopa Nõukogu tasandil soovitus Rec(2006)2-Rev Euroopa vanglareeglistiku kohta; soovitus Rec(2006)13 eelvangistuse kasutamise, selle kohaldamise tingimuste ja kuritarvitamise vältimiseks võetavate kaitsemeetmete kohta; soovitus CM/Rec(2017)3 ühenduses kohaldatavaid karistusi ja meetmeid käsitlevate Euroopa eeskirjade kohta; soovitus CM/Rec(2014)4 elektroonilise jälgimise kohta; soovitus CM/Rec(2010)1 Euroopa Nõukogu karistusest tingimisi vabastamise eeskirjade kohta ning valge raamat vanglate ülerahvastatuse kohta.
- (4) Lisaks on dokumente, milles käsitletakse konkreetseid vabaduse kaotanud isikute rühmi, eelkõige: ÜRO tasandil ÜRO reeglid kinnipidamiskohas viibivate alaealiste kaitse kohta ning ÜRO reeglid, mis käsitlevad naisvangide kohtlemist ja naiskurjategijatele määratavaid vabadusekaotuseta karistusi (Bangkoki reeglid); ÜRO lapse õiguste konventsioon ning Euroopa Nõukogu tasandil soovitus CM/Rec(2008)11 alaealiste õigusrikkujate suhtes rakendatavate sanktsioonide ja meetmete Euroopa reeglite kohta; soovitus CM/Rec(2018)5 vangistuses vanemaga laste kohta; soovitus CM/Rec(2012)12 välismaalastest kinnipeetavate kohta ning rahvusvahelisel valitsusvälisel tasandil Rahvusvahelise Juristide Komisjoni ja rahvusvahelise inimõiguste teenistuse välja töötatud põhimõtted rahvusvahelise inimõigustealase õiguse kohaldamise kohta seoses seksuaalse sätumuse ja soolise identiteediga (Yogyakarta põhimõtted).

- (5) Euroopa Liidu Kohus on tunnistanud Aranyosi ja Căldăraru ning sellele järgnenud kohtuotsustes ⁽¹⁾ kinnipidamistingimuste tähtsust nõukogu raamotsuse 2002/584/JSK ⁽²⁾ (Euroopa vahistamismääruse kohta) vastastikuse tunnustamise ja toimimise kontekstis. Ka Euroopa Inimõiguste Kohus on teinud otsuse kehvade kinnipidamistingimuste mõju kohta Euroopa vahistamismääruse toimimisele ⁽³⁾.
- (6) Nõukogu 2018. aasta detsembri järeldestes „Vastastikuse tunnustamise edendamine vastastikuse usalduse suurendamisega“ julgustati liikmesriike kasutama kinnipidamise asemel alternatiivseid meetmeid, et vähendada kinnipeetavate arvu kinnipidamisasutustes, edendades sellega sotsiaalse rehabilitatsiooni eesmärki ning pidades silmas ka asjaolu, et kehvad kinnipidamistingimused ja vanglate ülerahvastatus sageli vähendavad vastastikust usaldust ⁽⁴⁾.
- (7) Nõukogu 2019. aasta detsembri järeldestes kinnipidamise alternatiivide kohta kohustusid liikmesriigid võtma kinnipidamise valdkonnas riiklikul tasandil mitu meetet, näiteks alternatiivsed meetmed kinnipidamisele ⁽⁵⁾.
- (8) Nõukogu 2019. aasta juuni järeldestes, milles käsitletakse vanglates toimuva radikaliseerumise ennetamist ja selle vastu võitlemist ning terroristidest ja vägivaldsetest ekstremistidest õigusrikkujatega toimetulemist pärast nende vabastamist, kohustusid liikmesriigid võtma selles valdkonnas kiiresti tõhusaid meetmeid ⁽⁶⁾.
- (9) Euroopa Parlament on juba mitu aastat nõudnud, et komisjon võtaks meetmeid, et käsitleda materiaalsete vanglatingimuste küsimust ja tagada, et eelvangistus jääks erakorraliseks meetmeks, mida tuleb kasutada kooskõlas süütuse presumptsiooniga. Seda nõudmist korrati Euroopa Parlamendi raportis Euroopa vahistamismääruse kohta ⁽⁷⁾.
- (10) Komisjonil soovil ja rahaliste vahenditega töötas Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet välja kinnipidamistingimuste andmebaasi, mis lasti käiku 2019. aasta detsembris ja mis on avalikult kättesaadav ⁽⁸⁾. Ameti kriminaalkorras kinnipidamise andmebaasi on koondatud teave kinnipidamistingimuste kohta kõigis liikmesriikides. Tuginedes riiklikele, liidu ja rahvusvahelistele nõuetele, kohtupraktikale ja seirearuannetele, antakse selles teavet valitud kinnipidamistingimuste põhiaspektide kohta, sealhulgas kambri ruum, sanitaartingimused, tervishoiuteenuste kättesaadavus ja kaitse vägivalla eest.
- (11) Euroopa vahistamismääruse kohta olemasoleva statistika põhjal on liikmesriigid alates 2016. aastast tegeliku põhiõiguste rikkumise ohu tõttu määruse täitmisest keeldunud või sellega viivitanud peaaegu 300 juhul, sealhulgas ebapiisavate materiaalsete kinnipidamistingimuste tõttu ⁽⁹⁾.
- (12) Liikmesriikide õigusasutused on palunud konkreetsemaid suuniseid selliste juhtumitega tegelemiseks. Spetsialistide kindlakstehtud probleemid on seotud kinnipidamisnõuete ühtlustamatuse, hajutatuse ja ebaselgusega liidus, mis takistab õiguslast koostööd kriminaalasjades ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. aprill 2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198. Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 25. juuli 2018, Generalstaatsanwaltschaft, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589, ning kohtuotsus, Euroopa Kohus 15. oktoober 2019, Dimitru-Tudor Dorobantu, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857.

⁽²⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

⁽³⁾ Kohtuotsus, 25. märts 2021, Bivolaru ja Moldovan vs. Prantsusmaa, 40324/16 ja 12623/17.

⁽⁴⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14540-2018-INIT/et/pdf>.

⁽⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14075-2019-INIT/en/pdf>.

⁽⁶⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9727-2019-INIT/et/pdf>.

⁽⁷⁾ 2019/2207(INI), vastu võetud 20. jaanuaril 2021.

⁽⁸⁾ Vt <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention>.

⁽⁹⁾ Arvesse võetud periood 2016–2019. Täpsemalt vt https://ec.europa.eu/info/publications/replies-questionnaire-quantitative-information-practical-operation-european-arrest-warrant_en.

⁽¹⁰⁾ 2020. aasta septembris Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariigi Saksamaa korraldatud Euroopa vahistamismäärust käsitleva kõrgetasemelise konverentsi vastastikuste hindamiste ja järeldeste 9. voor.

- (13) Komisjonile oma kinnipeetavate arvu kohta statistika esitanud liikmesriikidest pooled märkisid, et nende kinnipidamisasutused on ülerahvastatud ja kohtade täitumus on üle 100 protsendi. Kinnipidamisasutuste ülerahvastatust suurendab ka eelvangistuse ülemäärane või tarbetu kasutamine ja pikkus, mis takistab oluliselt kinnipidamistingimuste parandamist.
- (14) Liikmesriikide vahel on suuri erinevusi eelvangistuse tähtsates aspektides, nagu eelvangistuse kasutamine viimase abinõuna ja eelvangistusotsuste läbivaatamine ⁽¹¹⁾. Liikmesriigiti erineb ka eelvangistuse maksimaalne kestus: kõige lühemad kestused jäävad alla 1 aasta ning kõige pikemad on üle 5 aasta ⁽¹²⁾. 2020. aastal varieerus eelvangistuse keskmine kestus liikmesriikides 2 kuust 13 kuuni ⁽¹³⁾. Liikmesriigiti on väga erinev ka kohtueelselt vahistatute arv vangide koguarvus (alla 10 % kuni üle 40 %) ⁽¹⁴⁾. Nii suured erinevused näivad ELi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval ühisel alal põhjendamatud.
- (15) Euroopa Nõukogu piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise komitee hiljutistes aruannetes juhitakse tähelepanu mõnes liikmesriigis püsivatele suurtele probleemidele, nagu väärkohtlemine, sobimatud kinnipidamisasutused ning sisuka tegevuse ja nõuetekohaste tervishoiuteenuste puudumine.
- (16) Lisaks leiab Euroopa Inimõiguste Kohus jätkuvalt, et esineb juhtumeid, kus liikmesriigid on inimeste kinnipidamisel rikkunud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 3 või 5.
- (17) Arvestades, et rahvusvahelised organisatsioonid on kriminaalkorras kinnipidamise kohta välja töötanud suure hulga soovitusi, ei pruugi need olla alati kergesti kättesaadavad liikmesriikide kohtunikele ja prokuröridele, kes peavad hindama kinnipidamistingimusi, enne kui teevad otsuse seoses Euroopa vahistamismäärusega või liikmesriigi tasandil.
- (18) Liidus ning eelkõige vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal on vaja liidule eriomaseid miinimumnõudeid, mida kohaldatakse ühtmoodi kõikide liikmesriikide kinnipidamissüsteemide suhtes, et tugevdada vastastikust usaldust liikmesriikide vahel ning hõlbustada kohtuotsuste ja lahendite vastastikust tunnustamist.

⁽¹¹⁾ Vt õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat „Eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate õigused (ettevalmistav uuring): lõpparuanne“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/293366> (inglise keeles); õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat „Eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate õigused (ettevalmistav uuring). 2. lisa. Riikide teabelehed“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/184080> (inglise keeles).

⁽¹²⁾ Alla 1 aasta Austrias, Eestis, Lätis, Rootsis, Saksamaal, Slovakkias ja Taanis; 1–2 aastat Bulgaarias, Kreekas, Leedus, Maltal, Poolas ja Portugalis; 2–5 aastat Hispaanias, Horvaatias, Prantsusmaal, Tšehhi Vabariigis ja Ungaris; üle 5 aasta Itaalias ja Rumeenias; ajapiiranguta Belgias, Iirimaal, Küprosel, Luksemburgis, Madalmaades ja Soomes.

⁽¹³⁾ 2020. aastal alates veidi alla 2,5 kuust Maltal kuni peaaegu 13 kuuni Sloveenias. Liikmesriigi keskmine: Austria: 2,9 kuud; Bulgaaria: 6,5 kuud; Tšehhi Vabariik: 5,1 kuud; Eesti: 4,7 kuud; Soome: 3,7 kuud; Kreeka: 11,5 kuud; Ungari: 12,3 kuud; Iirimaa: 2,5 kuud; Itaalia: 6,5 kuud; Leedu: 2,8 kuud; Luksemburg: 5,2 kuud; Malta: 2,4 kuud; Madalmaad: 3,7 kuud; Portugal: 11 kuud; Rumeenia: 5,3 kuud; Slovakkia: 3,9 kuud; Sloveenia: 12,9 kuud; Hispaania: 5,9 kuud. 2020. aasta andmed puudusid Belgia, Taani, Prantsusmaa, Läti, Poola, Saksamaa, Horvaatia, Küprose ja Rootsi kohta.

⁽¹⁴⁾ 2019. aastal vähem kui 10 % Bulgaarias, Tšehhi Vabariigis ja Rumeenias ning üle 45 % Luksemburgis.

- (19) Selleks et tugevdada liikmesriikide usaldust üksteise kriminaalõigussüsteemide vastu ja seeläbi suurendada kriminaalmenetluses tehtud otsuste vastastikust tunnustamist, on juba vastu võetud kuus meetet menetlusõiguste kohta kriminaalmenetluses, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2010/64/EL, ⁽¹⁵⁾ 2012/13/EL, ⁽¹⁶⁾ 2013/48/EL, ⁽¹⁷⁾ (EL) 2016/343, ⁽¹⁸⁾ (EL) 2016/800 ⁽¹⁹⁾ ja (EL) 2016/1919, ⁽²⁰⁾ ning komisjoni 27. novembri 2013. aasta soovitus, mis käsitleb kahtlustatavate või süüdistatavate haavatavate isikute menetluslikke tagatise kriminaalmenetluses ⁽²¹⁾. Nende meetmete eesmärk on tagada kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste austamine kriminaalmenetluses, sealhulgas eelvangistuse määramise korral. Selleks sisaldavad need direktiivid konkreetseid menetluslikke tagatise kahtlustatavatele ja süüdistatavatele, kellelt on võetud vabadus. Direktiivis (EL) 2016/800 on esitatud erisätted laste eelvangistuse tingimuste kohta, et kaitsta nende laste heaolu, kelle suhtes sellist kohtulikku sunnivahendit kohaldatakse. Vaja on täiendada nendes direktiivides ja 2013. aasta soovitusel kehtestatud menetlusõiguste nõudeid ning direktiivis (EL) 2016/800 sätestatud asjakohaseid nõudeid eelvangistuses viibivate laste kinnipidamise materiaalsete tingimuste kohta.
- (20) Komisjoni eesmärk on ühtlustada ja arendada neid Euroopa Nõukogu raames ning Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga kehtestatud miinimumnõudeid. Selleks tuleb anda ülevaade valitud miinimumnõuetest, mis kehtivad eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste ning materiaalsete kinnipidamistingimuste suhtes liikmesriikidevahelise kriminaalmenetluses tehtava õiguslase koostöö peamistes prioriteetsetes valdkondades.
- (21) Eelvangistust kandvate kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõiguste osas tuleks käesolevas soovitusel antavates suunistes käsitleda põhinõudeid järgmistes valdkondades: eelvangistuse kasutamine viimase abinõuna ja kinnipidamise alternatiivid, eelvangistuse põhjused, õigusasutuste otsuste tegemisele kehtivad nõuded, eelvangistuse perioodiline läbivaatamine, kahtlustatavate või süüdistatavate ärakuulamine eelvangistuse kohta otsuste tegemiseks, tõhusad õiguskaitsevahendid ja kaebeõigus, eelvangistuse kestus ja eelvangistuses viibitud aja arvestamine lõplikult karistusest mahaarvamiseks.
- (22) Materialsete kinnipidamistingimuste põhinõuete kohta tuleks anda suuniseid järgmistes valdkondades: majutus, kinnipeetavate paigutamine, hügieeni- ja sanitaartingimused, toitumine, kinnipidamisasutuse kambrivälise kehalise treeningu ja tegevuste kord, töö ja haridus, tervishoid, vägivalda ja väärkohtlemise ennetamine, kontakt välismaailmaga, õigusabi kättesaadavus, taotluste ja kaebuste esitamise kord ning kontroll ja järelevalve. Lisaks tuleks anda suuniseid nende isikute õiguste kaitsmise kohta, kes oleks vabadusekaotuse tõttu eriti haavatavas olukorras, nagu naised, lapsed, puuetega või raskete tervisehäiretega inimesed, LGBTIQ-inimesed ja välisriikide kodanikud, ning vanglates radikaliseerumise ennetamise kohta.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikult arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetluses kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikke tagatise (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1919, milles käsitletakse tasuta õigusabi andmist kahtlustatavatele ja süüdistatavatele kriminaalmenetluses ning isikutele, kelle üleandmist taotletakse Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (ELT L 297, 4.11.2016, lk 1).

⁽²¹⁾ ELT C 378, 24.12.2013, lk 8.

- (23) Eelvangistust tuleks alati kasutada viimase abinõuna, lähtudes konkreetse juhtumi hindamisest. Kätesaadavaks tuleks teha võimalikult lai valik kinnipidamisega seotud vähem piiravaid alternatiivseid meetmeid (alternatiivsed meetmed) ja neid tuleks alati võimaluse korral kohaldada. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et eelvangistutsotsused ei ole diskrimineerivad ning neid ei kohaldata kahtlustatavate ja süüdistatavate suhtes automaatselt teatavate tunnuste, näiteks välisriigi kodakondsuse alusel.
- (24) Sobivad materiaalsed kinnipidamistingimused on hädavajalikud, et kaitsta vabaduse kaotanud isikute õigusi ja väärikust ning hoida ära piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise (väärkohtlemise) keelu rikkumisi.
- (25) Asjakohaste kinnipidamisnõuete tagamiseks peaksid liikmesriigid tagama igale kinnipeetavale minimaalse isikliku ruumi, mis vastab piinamise tõkestamise Euroopa Komitee soovitudele ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale.
- (26) Kui inimeselt võetakse vabadus, toob see kaasa haavatavuse eelkõige vägivalda, väärkohtlemise ja sotsiaalse eraldatuse mõistes. Kinnipeetavate turvalisuse tagamiseks ja ühiskonda taasintegreerumise toetamiseks tuleks nende paigutamisel ja eraldamisel võtta arvesse kinnipidamisrežiimide erinevusi ning vajadust kaitsta eriti haavatavas olukorras olevaid kinnipeetavaid väärkohtlemise eest.
- (27) Kinnipidamisrežiimid ei tohiks põhjendamatult piirata kinnipeetavate liikumisvabadust kinnipidamisasutuses ega nende juurdepääsu kehalisele treeningule, väliruumidele, sisukale tegevusele ja sotsiaalsele suhtlusele, et võimaldada neil säilitada füüsiline ja vaimne tervis ning soodustada nende taasintegreerumist ühiskonda.
- (28) Kinnipeetutel, kelle suhtes on kinnipidamises viibimise ajal toime pandud kuritegu, on sageli piiratud juurdepääs õigusemõistmisele, hoolimata riikide kohustusest tagada tõhusad õiguskaitsevahendid juhtudel, kui kinnipeetute õigusi on rikutud. Kooskõlas ohvrite õigusi käsitleva ELi strateegia (2020–2025) eesmärkidega soovitatakse liikmesriikidel tagada kinnipeetavate õiguste rikkumise korral tõhusad õiguskaitsevahendid ning kaitse- ja toetusmeetmed. Õigusabi ning taotluste ja kaebuste esitamise mehhanismid peaksid olema kergesti juurdepääsetavad, konfidentsiaalsed ja tõhusad.
- (29) Liikmesriigid peaksid arvesse võtma teatavate kinnipeetavate rühmade, sealhulgas naiste, laste, eakate, puuetega või raskete tervisehäiretega inimeste, LGBTIQ-inimeste, rassilise või etnilise vähemuse taustaga isikute ja välisriikide kodanike erivajadusi kõigis nende kinnipidamisega seotud otsustes. Eelkõige lapse kinnipidamise korral tuleb esikohale seada lapse huvide kaitse.
- (30) Seoses terroristidest ja vägivaldsetest ekstremistidest õigusrikkujatega peaksid liikmesriigid võtma tulemuslikke meetmeid, et ennetada radikaliseerumist vanglates ning rakendada rehabilitatsiooni ja taasintegreerimise strateegiaid, võttes arvesse ohtu, mida kujutavad endast terroristidest ja vägivaldsetest ekstremistidest õigusrikkujad või vanglas viibimise ajal radikaliseerunud õigusrikkujad, ning asjaolu, et paljud neist vabastatakse lühikese aja jooksul.
- (31) Käesolevas soovitus esitatakse vaid ülevaade valitud nõuetest ning seda tuleks käsitleda koos Euroopa Nõukogu nõuetes sätestatud üksikasjalikumate suuniste ning Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga, ilma et see piiraks nende kohaldamist. See ei piira kehtiva liidu õiguse kohaldamist ega edasiarendamist. See ei piira ka liidu õiguse autoriteetseid tõlgendusi, mille võib anda Euroopa Liidu Kohus.
- (32) Käesolev soovitus peaks hõlbustama Euroopa vahistamismääruste täitmist vastavalt raamotsusele 2002/584/JSK ning kohtuotsuste tunnustamist ja karistuste täitmisele pööramist vastavalt nõukogu raamotsusele 2008/909/JSK⁽²²⁾ vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed.

⁽²²⁾ Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT L 327, 5.12.2008, lk 27).

- (33) Käesolevas soovitusel austatakse ja toetatakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõigusi. Eelkõige püütakse selle soovitusel edendada inimväärkuse austamist, õigust vabadusele, õigust perekonnavalule, lapse õigusi, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning süütuse presumptsiooni ja kaitseõigust.
- (34) Soovitusel esitatakse viiteid asjakohastele meetmetele, mis aitavad tagada puuetega inimestele tõhusa juurdepääsu õigusemõistmisele, tuleks lugeda koos õiguste ja kohustustega, mis tulenevad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist, mille osalised on Euroopa Liit ja kõik selle liikmesriigid. Kui puuetega inimestelt võetakse kriminaalmenetluse käigus vabadus, peab neil olema ka teistega võrdsetel alustel õigus tagatistele kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega ning neid tuleb kohelda vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni eesmärkidele ja põhimõtetele, sealhulgas arvestades mõistlikkuse piires nende erivajadustega ja tagades ligipääsetavuse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

SOOVITUSE EESMÄRK

- (1) Käesolevas soovitusel esitatakse liikmesriikidele suunised tulemuslike, asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmiseks, et tugevdada kriminaalmenetluses kõigi vabaduse kaotanud kahtlustatavate ja süüdistatavate õigusi seoses eelvangistust kandvate isikute menetlusõiguste ning materiaalsete kinnipidamistingimustega, et vabaduse kaotanud isikuid koheldaks väärilt, kaitstaks nende põhiõigusi ja neilt võetaks vabadus ainult viimase abinõuna.
- (2) Soovitusel on koondatud nõuded, mis on sätestatud kehtiva poliitika alusel liikmesriikide, liidu ja rahvusvahelisel tasandil kriminaalasjade menetlemise tulemusel vabaduse kaotanud isikute õiguste kohta ning mis on kriminaalasjades liikmesriikide vahel tehtavas õigusalasest koostöös väga tähtsad.
- (3) Liikmesriigid võivad käesolevas soovitusel sätestatud suuniseid laiendada, et tagada kaitse kõrgem tase. Kaitse kõrgem tase ei tohiks olla takistuseks kohtuotsuste vastastikusele tunnustamisele, mille hõlbustamiseks on käesolevad suunised kavandatud. Kaitse tase ei tohiks kunagi langeda allapoole nõuetest, mis on sätestatud hartas või inimõiguste konventsioonis, nagu seda on oma kohtupraktikas tõlgendanud Euroopa Kohus ja Euroopa Inimõiguste Kohus.

MÕISTED

- (4) Käesolevas soovitusel tähendab termin „eelvangistus“ kahtlustatava või süüdistatava kinnipidamist kriminaalmenetluses, mille on määranud õigusalasus enne süüdimõistmist. See ei tohiks hõlmata esialgset vabaduse võtmist politsei- või õiguskaitseametniku (või mõne muu vastava volitusega ametniku) poolt kahtlustatava või süüdistatava ülekuulamise või julgeoleku tagamise eesmärgil, kuni on tehtud otsus eelvangistuse kohta.
- (5) Käesolevas soovitusel tähendab termin „alternatiivsed meetmed“ vähem piiravaid meetmeid, mis on alternatiiv kinnipidamisele.
- (6) Käesolevas soovitusel tähendab termin „kinnipeetav“ isikuid, kellelt on võetud vabadus eelvangistuses, ning vanglakaristust kandvaid süüdimõistetuid. Termin „kinnipidamisasutus“ tähendab vanglat või muud käesolevas soovitusel määratletud kinnipidamisasutust.
- (7) Käesolevas soovitusel tähendab termin „laps“ alla 18aastast isikut.

- (8) Käesolevas soovitusel tähendab termin „noor täiskasvanu“ isikut, kes on vanem kui 18aastane ja noorem kui 21aastane.
- (9) Käesolevas soovitusel tähendab termin „puuetega inimesed“ ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 1 kohaselt isikuid, kellel on pikaajaline füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline kahjustus, mis koostoimel mitmesuguste takistustega võib tõkestada nende täielikku ja tõhusat osalemist ühiskonnaelus teistega võrdsetel alustel.

ÜLDPÕHIMÕTTED

- (10) Liikmesriigid peaksid kasutama eelvangistust üksnes viimase abinõuna. Kinnipidamisele tuleks eelistada alternatiivseid meetmeid, eriti kui süüteo eest karistatakse vaid lühikese vangistusega või kui õigusrikkuja on laps.
- (11) Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipeetavaid koheldakse lugupidavalt ja väärilt ning kooskõlas vastavate inimõigustega seotud kohustustega, sealhulgas piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeluga, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklis 3 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 4.
- (12) Liikmesriikidel soovitatakse korraldada kinnipidamine viisil, mis hõlbustab kinnipeetavate taasintegreerumist ühiskonda, et vältida kuritegude korduvust.
- (13) Liikmesriigid peaksid käesolevat soovitusel kohaldama alati samal viisil, olenemata näiteks inimeste rassilisest või etnilisest päritolust, nahavärvist, soost, vanusest, puudest, seksuaalsest sättumusest, keelest, usutunnistusest, poliitilistest või muudest vaadetest, rahvuslikust või sotsiaalsest päritolust, varast, sünnist või muust staatusest.

MIINIMUMNÕUDED EELVANGISTUST KANDVATE KAHTLUSTATAVATE JA SÜÜDISTATAVATE MENETLUSÕIGUSTELE

Eelvangistus kui viimane abinõu ning kinnipidamise alternatiivid

- (14) Liikmesriigid peaksid määrama eelvangistuse ainult siis, kui see on rangelt vajalik, ja viimase abinõuna, võttes nõuetekohaselt arvesse iga üksikjuhtumi konkreetseid asjaolusid. Seetõttu peaksid liikmesriigid võimaluse korral kohaldama alternatiivseid meetmeid.
- (15) Liikmesriigid peaksid rakendama vabaduses viibimise eeldust. Liikmesriigid peaksid nõudma, et pädevad riigiasutused oleksid kohustatud tõendama eelvangistuse määramise vajalikkust.
- (16) Eelvangistuse nõuetevastase kasutamise vältimiseks peaksid liikmesriigid tegema kättesaadavaks võimalikult laia valiku alternatiivseid meetmeid, näiteks need, mida on mainitud nõukogu raamotsuses 2009/829/JSK⁽²³⁾ vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes.
- (17) Meetmed võivad hõlmata järgmist: a) kohustus ilmuda nõudmise korral õigusasutusse, mitte sekkuda õigusemõistmisesse ja mitte käituda teataval viisil, sealhulgas kutsealal tegutsedes või konkreetsel töökohal töötades; b) kohustus ilmuda iga päev või perioodiliselt õigusasutusse, politseisse või muusse asutusse; c) kohustus nõustuda õigusasutuse määratud ameti järelevalvega; d) kohustus nõustuda elektroonilise järelevalvega; e) kohustus elada kindlaksmääratud aadressil, koos tingimustega seal veedetavate tundide arvu kohta või ilma; f) keeld ilma loata

⁽²³⁾ Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (ELT L 294, 11.11.2009, lk 20).

teatavatest kohtadest või piirkondadest lahkuda või teatavaid kohti või piirkondi külastada; g) keeld ilma loata kindlaksmääratud isikutega kohtuda; h) kohustus loovutada passid või muud isikut tõendavad dokumendid ning i) kohustus anda või tagada rahalised või muud tagatised eelseisva kohtuistungiga toimumiseks.

- (18) Liikmesriigid peaksid ka nõudma, et kui vabastamise tingimus on rahaline tagatis, peab summa suurus olema kooskõlas kahtlustatava või süüdistatava vahenditega.

Mõistlik kahtlus ja eelvangistuse määramise alused

- (19) Liikmesriigid peaksid määrama eelvangistuse üksnes siis, kui konkreetse juhtumi põhjalikul hindamisel tekib mõistlik kahtlus, et kahtlustatav on kõnealuse süüteo toime pannud. Samuti peaksid liikmesriigid kasutama eelvangistuse õiguslike alustena vaid järgmist: a) põgenemise risk; b) süüteo kordumise risk; c) risk, et kahtlustatav või süüdistatav sekkub õigusemõistmisesse, või d) avaliku korra ohustamise risk.
- (20) Liikmesriigid peaksid tagama, et riski kindlaksmääramisel lähtutakse juhtumi individuaalsetest asjaoludest, kuid erilist tähelepanu tuleks pöörata järgmisele: a) väidetava süüteo laad ja raskus; b) süüdimõistmisega tõenäoliselt kaasnev karistus; c) kahtlustatava vanus, tervis, iseloom, varasemad süüdimõistmised ning isiklikud ja sotsiaalsed asjaolud, eelkõige tema kogukondlikud sidemed, ning d) kahtlustatava käitumine, eelkõige see, kuidas ta on täitnud talle varasemate kriminaalmenetluste raames määratud kohustusi. Asjaolu, et kahtlustatav ei ole selle riigi kodanik või tal ei ole muid sidemeid selle riigiga, kus süütegu eeldatavasti toime pandi, ei ole iseenesest põgenemisohu järeldamiseks piisav.
- (21) Liikmesriikidel soovitatakse kasutada eelvangistust ainult nende süütegude korral, mille eest määratav vabadusekaotuslik karistus on vähemalt üks aasta.

Eelvangistusotsuste õiguslik põhjendamine

- (22) Liikmesriigid peaksid tagama, et kõik õigusasutuste otsused eelvangistuse määramise või pikendamise või alternatiivsete meetmete võtmise kohta on nõuetekohaselt põhjendatud ja õigustatud ning nendes viidatakse kahtlustatava või süüdistatava konkreetsele olukorrale, mis annab aluse tema kinnipidamiseks. Kõnealusele isikule tuleks esitada otsuse koopia, mis peaks sisaldama ka põhjuseid, miks eelvangistuse alternatiive ei peeta asjakohaseks.

Eelvangistuse perioodiline läbivaatamine

- (23) Liikmesriigid peaksid tagama, et õigusasutus vaatab korrapäraselt läbi, kas kahtlustatava või süüdistatava eelvangistuse alused kehtivad endiselt. Niipea kui isiku kinnipidamise aluste kehtivus lõppeb, peaksid liikmesriigid tagama, et kahtlustatav või süüdistatav vabastatakse põhjendamatu viivitusega.
- (24) Liikmesriigid peaksid lubama eelvangistusotsuste perioodilise läbivaatamise algatamist kahtlustatava või süüdistatava või *ex officio* õigusasutuse taotlusel.
- (25) Liikmesriigid peaksid põhimõtteliselt kehtestama läbivaatamiste vaheliseks ajaks kuni üks kuu, välja arvatud juhtudel, kui kahtlustataval või süüdistataval on õigus esitada igal ajal vabastamisaotlus ja saada selle taotluse kohta ilma põhjendamatu viivitusega otsus.

Kahtlustatava või süüdistatava ärakuulamine

- (26) Liikmesriigid peaksid tagama, et enne, kui pädev õigusasutus teeb otsuse eelvangistuse kohta, kuulatakse kahtlustatav või süüdistatav ära kas isiklikult või esindaja kaudu suulisel istungil võistlevas menetluses. Liikmesriigid peaksid tagama, et eelvangistusotsused tehakse põhjendamatu viivitusega.

- (27) Liikmesriigid peaksid kaitsma kahtlustatava või süüdistatava õigust kohtulikule arutamisele mõistliku aja jooksul. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et eelvangistuse määramise juhtumeid käsitletakse kiiremas korras ja nõuetekohase hoolsusega.

Tõhusad õiguskaitsevahendid ja kaebeõigus

- (28) Liikmesriigid peaksid tagama, et kahtlustataval või süüdistataval, kellelt on võetud vabadus, on võimalus pöörduda kohtusse, mis on pädev kontrollima isiku kinnipidamise seaduslikkust ja andma vajadusel korralduse tema vabastamiseks.
- (29) Liikmesriigid peaksid andma kahtlustatavatele ja süüdistatavatele, kelle suhtes on tehtud eelvangistusotsus, õiguse see otsus edasi kaevata ja teavitama neid sellest õigusest otsuse tegemisel.

Eelvangistuse kestus

- (30) Liikmesriigid peaksid tagama, et eelvangistuse kestus ei ületa asjaomase süüteo eest määratavat karistust ega ole selle suhtes ebaproportsionaalne.
- (31) Liikmesriigid peaksid tagama, et määratud eelvangistuse kestus ei läheks vastuollu kinnipeetava õigusega kohtumõistmisele mõistliku aja jooksul.
- (32) Liikmesriigid peaksid eelvangistuses viibivate isikute juhtumeid menetlema eelisjärjekorras.

Eelvangistuses viibitud aja mahaarvamine lõplikust karistusest

- (33) Liikmesriigid peaksid määratud vangistuse kestusest maha arvama süüdimõistmisele eelneva eelvangistuse perioodi, kaasa arvatud juhul, kui see viidi täide alternatiivsete meetmetega.

MATERIAALSETE KINNIPIDAMISTINGIMUSTE MIINIMUMNÕUDED

Majutus

- (34) Liikmesriigid peaksid määrama igale kinnipeetavale minimaalse pindala, mis on vähemalt 6 m² ühekohalistes kambrites ja 4 m² mitmekohalistes kambrites. Liikmesriigid peaksid tagama, et iga kinnipeetava isikliku ruumi absoluutne alampiir, sealhulgas mitmekohalises kambris, on vähemalt 3 m² kinnipeetava kohta. Kui kinnipeetava isikliku ruumi pindala on alla 3 m², siis on alust arvata, et rikutakse Euroopa inimõiguste konventsiooni artiklit 3. Ruumi arvutamisel tuleks arvestada mõõbliga hõivatud pinda, kuid mitte sanitaarruumide pinda.
- (35) Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipeetava ruumi absoluutse minimaalse pindala 3 m² erandlikku vähendamist esineb ainult lühikese aja vältel, harva ja väikeses ulatuses ning seejuures on kinnipeetavale tagatud piisav liikumisvabadus väljaspool kambrit ja nõuetekohane kambriväline tegevus. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et sellistel juhtudel on asutuses üldised kinnipidamistingimused nõuetekohased ja et asjaomase isiku kinnipidamistingimused ei hõlma muid raskendavaid asjaolusid, näiteks muid puudusi kambrite või sanitaarruumide minimaalsetes struktuurinõuetes.
- (36) Liikmesriigid peaksid tagama kinnipeetavatele päevavalguse ja värske õhu nende kambrites.

Paigutamine

- (37) Liikmesriikidel soovitatakse paigutada kinnipeetavad võimaluse korral kinnipidamisasutusesse, mis asub nende kodu lähedal või muus nende sotsiaalseks rehabilitatsiooniks sobivas kohas; seda tuleks kindlasti teha laste puhul.

- (38) Liikmesriigid peaksid tagama, et kohtueelselt vahistatuid hoitakse süüdimõistetud kinnipeetavatest eraldi. Naisi tuleks hoida meestest eraldi. Lapsi ei tohiks kinni pidada koos täiskasvanutega, välja arvatud juhul, kui leitakse, et see on lapse parimates huvides.
- (39) Kui kinnipeetav laps saab 18 aastaseks ja alla 21 aastaste noorte täiskasvanute puhul, kui see on asjakohane, peaksid liikmesriigid ette nägema võimaluse hoida isikut põhjendatud juhul jätkuvalt teistest täiskasvanud kinnipeetavatest lahus, võttes arvesse asjaomase isiku olukorda ning tingimusi, et see on kooskõlas isikuga koos kinnipeetavate laste parimate huvidega.

Hügieeni- ja sanitaartingimused

- (40) Liikmesriigid peaksid tagama, et sanitaarruumid on kogu aeg juurdepääsetavad ja et need on kinnipeetavate jaoks piisavalt privaatsed, nii et tagatud on tegelik struktuuriline eraldatus mitmekohaliste kambrite eluruumidest.
- (41) Liikmesriigid peaksid kehtestama tulemuslikud meetmed heade hügieeninõuete järgimiseks desinfitseerimise ja fumigeerimise abil. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et kinnipeetavatele antakse põhilised hügieenitooted, sealhulgas hügieenisidemed, ning et kambrites on olemas soe voolav vesi.
- (42) Liikmesriigid peaksid varustama kinnipeetavaid nõuetekohaste puhaste riiete ja voodipesuga ning nende esemete puhastamiseks ettenähtud vahenditega.

Toit

- (43) Liikmesriigid peaksid tagama, et toitu antakse piisavas koguses ja see on piisavalt kvaliteetne, et rahuldada kinnipeetavate toiduvajadusi, ning et toit valmistatakse ja serveeritakse hügieenilistes tingimustes. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et kinnipeetavatele on alati kättesaadav puhas joogivesi.
- (44) Liikmesriigid peaksid tagama kinnipeetavatele toitainerikka toidu, võttes arvesse nende vanust, puuet, tervist, füüsilist seisundit, usku, kultuuri ja töö laadi.

Väljaspool kambrit ja õues veedetav aeg

- (45) Liikmesriigid peaksid lubama kinnipeetavatel treenida vabas õhus vähemalt ühe tunni päevas ning tagama selleks avarad ja sobivad rajatised ja varustuse.
- (46) Liikmesriigid peaksid võimaldama kinnipeetavatel veeta mõistliku aja väljaspool oma kambrit, et tegeleda töö, hariduse ja harrastustega, mis on vajalik piisaval tasemel inimestevaheliseks suhtluseks ja sotsiaalseks läbikäimiseks. Selleks et hoida ära piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keelu rikkumist, peaksid liikmesriigid tagama, et kõik erandid sellest reeglist seoses julgeoleku erikorra ja -meetmetega, sealhulgas üksikvangistus, on vajalikud ja proportsionaalsed.

Kinnipeetavate töö ja haridus nende ühiskonda taasintegreerumise toetamiseks

- (47) Liikmesriigid peaksid investeerima kinnipeetavate sotsiaalsesse rehabilitatsiooni, võttes arvesse nende individuaalseid vajadusi. Selleks peaksid liikmesriigid püüdma tagada neile kasulikke tasustatud töid. Selleks et toetada kinnipeetavate edukat taasintegreerumist ühiskonda ja tööturule, peaksid liikmesriigid eelistama töid, mis hõlmab kutseõpet.
- (48) Selleks et aidata kinnipeetavatel valmistuda vabanemiseks ja soodustada nende taasintegreerumist ühiskonda, peaksid liikmesriigid tagama, et kõigil kinnipeetavatel on juurdepääs turvalistele, kaasavatele ja kättesaadavatele haridusprogrammidele (sealhulgas kaugõppele), mis vastavad nende individuaalsetele vajadustele, võttes samas arvesse nende püüdlusi.

Tervishoid

- (49) Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipeetavatel on õigel ajal juurdepääs meditsiinilisele, sealhulgas psühholoogilisele abile, mida nad vajavad oma füüsilise ja vaimse tervise hoidmiseks. Selleks peaksid liikmesriigid tagama, et kinnipidamisasutustes pakutavad tervishoiuteenused vastavad samadele nõuetele kui riikliku tervishoiusüsteemi teenused, kaasa arvatud psühhiaatrilise ravi valdkonnas.
- (50) Liikmesriigid peaksid pakkuma regulaarset meditsiinilist järelevalvet ning edendama vaksineerimis- ja tervisekontrolli programme (sealhulgas nakkushaiguste (HIV, B- ja C-hepatiit, tuberkuloos ja suguhaigused) ja mittennakkushaiguste (eriti vähi sõeluuringud) valdkonnas), millele järgneb diagnoos ja vajaduse korral ravi. Terviseõpetusprogrammid võivad aidata kaasa sõeluuringutes osalemise määra ja tervisealase teadlikkuse suurendamisele. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et erilist tähelepanu pööratakse uimastisõltuvusega kinnipeetavate ravile, nakkushaiguste ennetamisele ja ravile, vaimsele tervisele ning enesetappude ennetamisele.
- (51) Liikmesriigid peaksid nõudma, et vabadusekaotuse perioodi alguses ja iga kord pärast isiku üleviimist tehtaks põhjendamatu viivitusega alati tervisekontroll.

Vägivalla ja väärkohtlemise ennetamine

- (52) Liikmesriigid peaksid võtma kõik mõistlikud meetmed kinnipeetavate ohutuse tagamiseks ning igasuguse piinamise või väärkohtlemise ärahoidmiseks. Eelkõige peaksid liikmesriigid võtma kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et kinnipeetavad ei langeks kinnipidamisasutuse personali vägivalla või väärkohtlemise ohvriks ning et austataks nende inimväärikust. Samuti peaksid liikmesriigid nõudma, et kinnipidamisasutuste töötajad ja kõik pädevad asutused kaitseksid kinnipeetavaid teiste kinnipeetavate vägivalla või väärkohtlemise eest.
- (53) Liikmesriigid peaksid tagama, et selle üle tehtaks järelevalvet, kuidas kinnipidamisasutuste töötajad seda hoolsuskohustust täidavad, samuti iga kord, kui nad jõudu kasutavad.

Kontakt välismaailmaga

- (54) Liikmesriigid peaksid lubama kinnipeetavaid külastada nende perel ja teistel isikutel, näiteks nende esindajatel, sotsiaaltöötajatel ja arstidel. Samuti peaksid liikmesriigid võimaldama kinnipeetavatel selliste isikutega vabalt suhelda kirja teel ja nii sageli kui võimalik telefoni teel või muude sidevahendite kaudu, sealhulgas puuetega inimeste jaoks mõeldud alternatiivsete sidevahendite kaudu.
- (55) Liikmesriigid peaksid tagama sobivad vahendid perekülastuste korraldamiseks lapsesõbralikes tingimustes, mis on kooskõlas turvanõuetega, kuid ei ole lastele nii traumeerivad. Sellised perekülastused peaksid tagama pereliikmete vahel regulaarse ja tähendusriikka kontakti säilimise.
- (56) Liikmesriigid peaksid kaaluma suhtlemise võimaldamist digivahendite, näiteks videokõnede kaudu, et muu hulgas võimaldada kinnipeetavatel säilitada kontakt oma perega, kandideerida tööle, osaleda koolitustel või otsida vabanemiseks valmistudes elukohta.
- (57) Liikmesriigid peaksid tagama, et kui kinnipeetavatel on välismaailmaga suhtlemine erandkorras keelatud, on selline piirav meede rangelt vajalik ja proportsionaalne ning seda ei kohaldata pikema aja jooksul.

Õigusabi

- (58) Liikmesriigid peaksid tagama kinnipeetavatele tõhusa juurdepääsu juristi abile.
- (59) Liikmesriigid peaksid austama kinnipeetavate ja nende õigusnõustajate vaheliste kohtumiste ja muude suhtlusviiside, sealhulgas õiguslase kirjavahetuse konfidentsiaalsust.

- (60) Liikmesriigid peaksid võimaldama kinnipeetavatel tutvuda kohtumenetlusega seotud dokumentidega või lubama neil neid dokumente enda valduses hoida.

Taotlused ja kaebused

- (61) Liikmesriigid peaksid tagama, et kõiki kinnipeetavaid teavitatakse selgel viisil konkreetselt nende kinnipidamisasutuses kohaldatavatest eeskirjadest.
- (62) Liikmesriigid peaksid soodustama tõhusat juurdepääsu menetlusele, mis võimaldab kinnipeetavatel ametlikult vaidlustada kinnipidamisasutuses viibimisega seotud aspekte. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et kinnipeetavatel on võimalik oma kohtlemise kohta vabalt esitada konfidentsiaalseid taotlusi ja kaebusi sise- ja välismehhanismide kaudu.
- (63) Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipeetavate kaebusi käsitleb viivitamata ja hoolsalt sõltumatu asutus või kohus, mis on volitatud määrama abimeetmeid, eelkõige meetmeid piinamise või ebainimliku või alandava kohtlemise lõpetamiseks.

Erimeetmed naistele ja tüdrukutele

- (64) Kui liikmesriigid teevad otsuseid, mis mõjutavad naiste ja tüdrukute kinnipidamisega seotud aspekte, peaksid nad võtma arvesse naistele ja tüdrukutele omaseid füüsilisi, kutsealaseid, sotsiaalseid ja psühholoogilisi vajadusi ning sanitaar- ja tervishoiunõudeid.
- (65) Liikmesriigid peaksid lubama kinnipeetavatel sünnitada väljaspool kinnipidamisasutust asuvas haiglas. Kui laps sünnib siiski kinnipidamisasutuses, peaksid liikmesriigid korraldama kogu vajaliku toetuse ja vahendid, et kaitsta ema ja lapse vahelist sidet ning nende füüsilist ja vaimset heaolu; see peab hõlmama nõuetekohast sünnituseelset ja -järgset tervishoidu.
- (66) Liikmesriigid peaksid lubama kinnipeetavate väikelastel viibida oma vanemaga kinnipidamisasutuses laste parimatele huvidele vastaval määral. Liikmesriigid peaksid pakkuma vastavaid majutusvõimalusi ja võtma kõik mõistlikud lapsesõbralikud meetmed, et tagada karistuse täideviimise ajal sellest mõjutatud laste tervis ja heaolu.

Erimeetmed välismaalastele

- (67) Liikmesriigid peaksid tagama, et välismaalastel ja teistel keeleliste erivajadustega kinnipeetavatel on neile arusaadavas keeles mõistlik juurdepääs professionaalsele tõlgile ja tõlkijale.
- (68) Liikmesriigid peaksid tagama, et välismaalasi teavitatakse põhjendamatu viivitusega nende õigusest taotleda kontakti oma kodakondsusriigi diplomaatilise või konsulaartenistusega ning neile võimaldatakse mõistlikud vahendid nende teenistustega suhtlemiseks.
- (69) Liikmesriigid peaksid tagama õigusabi puudutava teabe andmise.
- (70) Liikmesriigid peaksid tagama, et välismaalasi teavitatakse võimalusest taotleda nende karistuse täideviimise või vabadusekaotuse taotluste järelevalvemeetmete üleviimist nende kodakondsusriiki või alalise elukoha riiki, näiteks vastavalt raamotsusele 2008/909/JSK ning raamotsusele 2009/829/JSK.

Erimeetmed lastele ja noortele täiskasvanutele

- (71) Liikmesriigid peaksid tagama, et kõigis laste kinnipidamisega seotud küsimustes on esmatähtsad laste huvid ning et laste kinnipidamise aspekte mõjutavate otsuste tegemisel võetakse arvesse laste konkreetseid õigusi ja vajadusi.

- (72) Liikmesriigid peaksid kehtestama laste jaoks nõuetekohase ja mitut valdkonda hõlmava kinnipidamisrežiimi, mis tagab ja säilitab nende tervise ning nende füüsilise, vaimse ja emotsionaalse arengu, õiguse haridusele ja koolitusele, selle, et nende õigust perekonnaelule kasutatakse tulemuslikult ja korrapäraselt, ning nende juurdepääsu programmidele, mis soodustavad nende taasintegreerumist ühiskonda.
- (73) Distsiplinaarmedmete, sealhulgas üksikvangistuse, piirangute või jõu kasutamine peab olema rangelt vajalik ja proportsionaalne.
- (74) Liikmesriikidel soovitatakse kohaldada alla 21-aastaste noorte õigusrikkujate suhtes alaealiste kinnipidamisrežiimi.

Erimeetmed puuetega või raskete tervisehäiretega inimestele

- (75) Liikmesriigid peaksid tagama puuetega inimestele või muudele raskete tervisehäiretega inimestele nende erivajadustele vastava nõuetekohase hoolduse, mis on võrreldav riiklikus tervishoiusüsteemis pakutavaga. Eelkõige peaksid liikmesriigid tagama, et isikud, kellel on diagnoositud vaimse tervise häire, saavad eriarstiabi, vajaduse korral eriasutuses või kinnipidamisasutuse eriosakonnas meditsiinilise järelevalve all, ning et kinnipeetavatele tagatakse vabastamiseks valmistumisel vajaduse korral tervishoiuteenuste jätkumine.
- (76) Materiaalsete kinnipidamistingimuste ja kinnipidamisrežiimide valdkonnas peaksid liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu puuetega või raskete tervisehäiretega kinnipeetavate vajaduste rahuldamisele ja neile juurdepääsetavuse tagamisele. See peaks hõlmama sellistele kinnipeetavatele sobiva tegevuse pakkumist.

Erimeetmed teiste erivajadustega või haavatavate kinnipeetavate kaitsmiseks

- (77) Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipidamine ei süvenda isikute tõrjutust nende seksuaalse sättumuse, rassilise või etnilise päritolu, usuliste veendumuste tõttu või muudel põhjustel.
- (78) Liikmesriigid peaksid võtma kõik mõistlikud meetmed, et hoida ära kinnipidamisasutuse töötajate või teiste kinnipeetavate toime pandav vägivald isikute suhtes või isikute muu väärkohtlemine, nagu füüsiline, vaimne või seksuaalne väärkohtlemine, nende seksuaalse sättumuse, rassilise või etnilise päritolu või usuliste veendumuste tõttu või muudel põhjustel. Liikmesriigid peaksid tagama, et sellise vägivalda või väärkohtlemise ohu korral kohaldatakse erikaitsemeetmeid.

Kontroll ja järelevalve

- (79) Liikmesriigid peaksid hõlbustama sõltumatu asutuse tehtavaid korrapäraseid kontrole, mille eesmärk on hinnata, kas kinnipidamisasutusi juhitakse liikmesriigi ja rahvusvahelise õiguse nõuete kohaselt. Eelkõige peaksid liikmesriigid võimaldama takistusteta juurdepääsu piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise komiteele ning riikide ennetusasutuste võrgustikule.
- (80) Liikmesriigid peaksid andma oma riigi parlamendiliikmetele juurdepääsu kinnipidamisasutustele ja neil soovitatakse anda sama juurdepääs ka Euroopa Parlamendi liikmetele.
- (81) Ühtlasi peaksid liikmesriigid kaaluma võimalust korraldada kohtunike, prokuröride ja kaitseadvokaatide õiguslase koolituse raames korrapäraseid külastusi kinnipidamisasutustesse ja muudesse kinnipidamiskeskustesse.

Erimeetmed vanglates toimuva radikaliseerumise vastu

- (82) Liikmesriikidel soovitatakse teha esialgne riskihindamine, et määrata kindlaks asjakohane kinnipidamisrežiim, mida kohaldada kinnipeetavate suhtes, keda kahtlustatakse terroristlikes ja vägivaldsetes äärmuslikes kuritegudes või kes on sellises kuriteos süüdi mõistetud.

- (83) Riskihindamise alusel võidakse need kinnipeetavad paigutada kokku terroristidest kinnipeetavatele ette nähtud eriosakonda või hajutada nad teiste kinnipeetavate sekka. Viimasel juhul peaksid liikmesriigid ära hoidma selliste isikute otsekontakti eriti haavatavate kinnipeetavatega.
- (84) Liikmesriigid peaksid tagama, et vangla juhtkond teeb korrapäraselt täiendavaid riskihindamisi (terroristlikes ja vägivaldsetes äärmuslikes kuritegudes kahtlustatavate ja süüdimõistetute kinnipidamise alguses, kinnipidamise ajal ja enne nende vabastamist).
- (85) Liikmesriikidel soovitatakse korraldada kõigile töötajatele mõeldud üldisi teadlikkuse parandamise koolitusi ja eritöötajate koolitusi, et radikaliseerumise märke varakult märgata. Samuti peaksid liikmesriigid kaaluma piisaval arvul hästi koolitatud ja erinevaid religioone esindavate vanglakaplanite palkamist.
- (86) Liikmesriigid peaksid rakendama meetmeid, millega nähakse ette vangla rehabilitatsiooni-, deradikaliseerimis- ja vabastamisprogrammid, et vabastamiseks ette valmistada, ning vabastamisjärgsed programmid, et toetada terroristlike ja vägivaldsete äärmuslike kuritegude eest süüdi mõistetud kinnipeetavate taasintegreerumist ühiskonda.

JÄRELEVALVE

- (87) Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni käesoleva soovitusel järelmeetmetest 18 kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist. Saadud teabe põhjal peaks komisjon liikmesriikide võetud meetmeid jälgima ja hindama ning esitama aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule 24 kuu jooksul pärast soovitusel vastuvõtmist.

Brüssel, 8. detsember 2022

komisjoni nimel
komisjoni liige
Didier REYNDERS

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2023/682,**16. märts 2023,****tagasisaatmisotsuste vastastikuse tunnustamise ja tagasisaatmise kiirendamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ rakendamisel**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõike 3 kohaselt abistavad liit ja liikmesriigid täielikus vastastikus austuses üksteist aluslepingutest tulenevate ülesannete täitmisel.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/115/EÜ⁽¹⁾ on sätestatud ühised nõuded ja kord, mida tuleb kohaldada liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel.
- (3) Komisjon esitas 12. septembril 2018 ettepaneku sõnastada direktiiv 2008/115/EÜ uuesti, et lühendada tagasisaatmismenetluste kestust ning tagada parem seos varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste vahel, põgenemise vältimise meetmete tõhusam kasutamine ja ühtlasi Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud põhiõiguste austamine.
- (4) Uue rände- ja varjupaigaleppe⁽²⁾ eesmärk on luua ELi ühine tagasisaatmissüsteem, mis ühendab rände haldamist käsitleva tervikliku lähenemisviisi raames tugevamad liidusisesed struktuurid ja tõhusama koostöö, mida tehakse tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas kolmandate riikidega. See lähenemisviis koondab kõik rände, varjupaiga, integratsiooni ja piirihalduse valdkonna tegevuspõhimõtted, võttes seejuures arvesse, et üldine tulemuslikkus sõltub edusammudest kõigis neis valdkondades. Kiirem ja sujuv rände protsess, rände- ja piiripoliitika jõulisem juhtimine ning koostöö kolmandate riikidega, sealhulgas ELi tagasivõtulepingute ja -kokkulepete rakendamisel, mida toetavad tänapäevased IT-süsteemid ja asjaomased ELi asutused, edendavad tulemuslikumat ja kestlikumat tagasisaatmisprotsessi.
- (5) Euroopa Ülemkogu on järjepidevalt rõhutanud, kui oluline on ühtne, terviklik ja tulemuslik liidu tagasisaatmis- ja tagasivõtupoliitika, ning kutsunud üles võtma kiireid meetmeid, et tagada tagasisaatmismenetluste kiirendamise abil tulemuslik tagasisaatmine liidust. Samuti on Euroopa Ülemkogu kutsunud liikmesriike üles tunnustama üksteise tagasisaatmisotsuseid⁽³⁾.
- (6) Komisjoni 10. veebruari 2021. aasta teatises „Tõhusam koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas õiglase, tulemusliku ja tervikliku ELi rändepoliitika osana“⁽⁴⁾ tehti kindlaks tõkked, mis takistavad tulemuslikku tagasisaatmist, ning märgiti, et nende ületamiseks on vaja täiustatud menetlusi, mis vähendavad liikmesriikide lähenemisviiside killustatust, ning tihedamat koostööd ja suuremat solidaarsust kõigi liikmesriikide vahel. Nõukogu määrusega (EL) 2022/922⁽⁵⁾ loodud Schengeni hindamis- ja järelevalvemehhanism ning nõukogu otsusega 2008/381/EÜ⁽⁶⁾ loodud Euroopa rändevõrgustiku kaudu kogutud teave on võimaldanud põhjalikult hinnata, kuidas liikmesriigid rakendavad liidu tagasisaatmispoliitikat, ning teha kindlaks puudujäägid ja takistused.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT L 348, 24.12.2008, lk 98).

⁽²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus rände- ja varjupaigalepe“ (COM(2020) 609 final).

⁽³⁾ Euroopa Ülemkogu 9. veebruari 2023. aasta järeldused, 1/23.

⁽⁴⁾ COM(2021) 56 final.

⁽⁵⁾ Nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrus (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis*³ kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 14. mai 2008. aasta otsus 2008/381/EÜ Euroopa rändevõrgustiku loomise kohta (ELT L 131, 21.5.2008, lk 7).

- (7) Pidades silmas, et probleemid tagasisaatmise valdkonnas püsivad ja seadusandlikud läbirääkimised, eelkõige direktiivi 2008/115/EÜ uuesti sõnastamise ettepaneku üle peetavad läbirääkimised on endiselt pooleli, soovitatakse võtta täiendavaid meetmeid, et parandada kehtiva õigusraamistiku tulemuslikku ja tõhusat kohaldamist.
- (8) Komisjoni soovitus (EL) 2017/432, ⁽⁷⁾ milles soovitatakse mitmesuguseid meetmeid, kuidas muuta tagasisaatmine direktiivi 2008/115/EÜ rakendamisel tulemuslikumaks, on endiselt asjakohane ja liikmesriigid peaksid sellest tagasisaatmisprotsessi kiirendamisel ka edaspidi lähtuma. Soovitus (EL) 2017/432 on inkorporeeritud komisjoni soovitusse (EL) 2017/2338, ⁽⁸⁾ mis võimaldab selle rakendamist Schengeni hindamis- ja järelevaevemehhanismi raames pidevalt hinnata.
- (9) Tagasisaatmisotsuste vastastikune tunnustamine on suur samm ELi ühise tagasisaatmissüsteemi poole ning võib hõlbustada ja kiirendada tagasisaatmise eest vastutava liikmesriigi tagasisaatmisprotsesse ning parandada liikmesriikidevahelist koostööd ja vastastikust usaldust, et suurendada liikmesriikide lähenemist rände haldamisel. Varem mõnes teises liikmesriigis tehtud tagasisaatmisotsuste vastastikune tunnustamine võib ühtlasi aidata ebaseaduslikku rännet ära hoida ja pärssida ebaseaduslikku teisest rännet liidu piires. Nõukogu direktiivis 2001/40/EÜ ⁽⁹⁾ on sätestatud vastastikuse tunnustamise raamistik. Seda raamistikku on täiendatud nõukogu otsusega 2004/191/EÜ, ⁽¹⁰⁾ millega kehtestatakse kriteeriumid ja praktiline kord direktiivi 2001/40/EÜ kohaldamisest tuleneva rahalise tasakaalustamatuse kompenseerimiseks; kõnealune otsus tehti ajal, kui suur osa toetusest ei olnud veel liidu tasandil välja töötatud. Tagasisaatmisotsuste vastastikusel tunnustamisel tehtud edusamme tuleks arvesse võtta ka aruteludes, mida peetakse komisjoni ettepaneku üle sõnastada uuesti direktiiv 2008/115/EÜ.
- (10) Kuna puudub kogu liitu hõlmav süsteem, mis näitaks, kas kinnipeetud kolmanda riigi kodaniku suhtes on juba teises liikmesriigis tehtud tagasisaatmisotsus, on vastastikune tunnustamine seni raskendatud olnud.
- (11) Alates 7. märtsist 2023, kui hakati kohaldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1860, ⁽¹¹⁾ peavad liikmesriigid sisestama tagasisaatmist käsitleva hoiatusteate Schengeni infosüsteemi viivitamata pärast tagasisaatmisotsuse tegemist. Schengeni infosüsteemi kaudu on liikmesriikidel nüüd kohe võimalik näha, kas pädeva asutuse poolt kinni peetud kolmanda riigi kodaniku suhtes on teises liikmesriigis juba tehtud tagasisaatmisotsus.
- (12) Selle Schengeni infosüsteemi uue funktsiooni lisaväärtus sõltub tagasisaatmist käsitlevate hoiatusteade aktiivsest kasutamisest ja asjakohastest järelemeetmetest, sealhulgas teiste liikmesriikide varem tehtud tagasisaatmisotsuste vastastikusel tunnustamisest. See võib tagasisaatmisprotsessi märkimisväärselt kiirendada ja tulemuslikumaks muuta, eelkõige juhul, kui tagasisaatmisotsust on võimalik täita viivitamata, sealhulgas juhul, kui otsuse teinud liikmesriigi määratud vabatahtliku lahkumise tähtaeg on möödunud ja kui otsuse vaidlustamise kõik võimalused on ammendatud.
- (13) Käesoleva soovitus rakendamist ja eelkõige tagasisaatmisotsuste vastastikust tunnustamist liikmesriikide vahel toetatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist ⁽¹²⁾ eraldatavate sihtotstarbeliste rahaliste vahenditega. Peale selle peaksid pädevad ELi asutused pakkuma käesoleva soovitus rakendamisel praktilist ja operatiivtuge.

⁽⁷⁾ Komisjoni 7. märtsi 2017. aasta soovitus (EL) 2017/432 tagasisaatmise tõhususe suurendamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/115/EÜ rakendamisel (ELT L 66, 11.3.2017, lk 15).

⁽⁸⁾ Komisjoni 16. novembri 2017. aasta soovitus (EL) 2017/2338, millega võetakse kasutusele ühine tagasisaatmise käsiraamat, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad kasutama tagasisaatmisega seotud ülesannete täitmisel (ELT L 339, 19.12.2017, lk 83).

⁽⁹⁾ Nõukogu 28. mai 2001. aasta direktiiv 2001/40/EÜ kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT L 149, 2.6.2001, lk 34).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 23. veebruari 2004. aasta otsus 2004/191/EÜ, millega kehtestatakse kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikust tunnustamist käsitleva direktiivi 2001/40/EÜ kohaldamisest tuleneva rahalise tasakaalustamatuse kompenseerimise kriteeriumid ja praktiline kord (ELT L 60, 27.2.2004, lk 55).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1147, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (ELT L 251, 15.7.2021, lk 1).

- (14) Tulemuslikuma tagasisaatmisprotsessi peamiseks struktuurseks väljakutseks on takistused, mis pärsivad koostööd ja teabevahetust varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste eest vastutavate riiklike ametiasutuste vahel. Kõik tagasisaatmisprotsessi eri etappides osalevad liikmesriikide pädevad asutused peaksid tegema tihedat koostööd ja oma tegevust koordineerima.
- (15) Tihedamad seosed varjupaiga- ja tagasisaatmismenetluste vahel ning kiired menetlused liikmesriikide välispiiridel võivad tagasisaatmise tulemuslikkust oluliselt suurendada. Kui ei kohaldata direktiivi 2008/115/EÜ artikli 2 lõike 2 punkti a kohast erandit nimetatud direktiivi kohaldamisest, tuleb praeguse õigusraamistiku raames eelkõige kiirendada nende kolmandate riikide kodanike tulemuslikku tagasisaatmist, kelle rahvusvahelise kaitse taotlus on tagasi lükatud, ning liikmesriikide välispiirialade läheduses kinnipeetute tulemuslikku tagasisaatmist kiirema tagasisaatmisprotsessiga, tingimusel et kogu tagasisaatmisprotsessi jooksul on tagatud nende isikute põhiõiguste austamine.
- (16) Määruse (EL) 2018/1860 artikli 3 lõikes 3 on sätestatud võimalus jätta tagasisaatmist käsitlev hoiatusteade Schengeni infosüsteemi sisestamata, kui tagasisaatmisotsus tehakse liikmesriigi välispiiril ja viiakse kohe täide. Siiski peavad liikmesriigid määruse (EL) 2018/1860 artikli 3 lõike 1 kohaselt tagama, et hoiatusteaded sisestatakse Schengeni infosüsteemi viivitamata, kui asjaomast isikut ei saadetud kohe välispiirilt tagasi.
- (17) Vabatahtliku tagasipöördumise stimuleerimiseks ja soodustamiseks võiks kasutada direktiivis 2008/115/EÜ sätestatud võimalusi, et loobuda sisenemiskeelu kehtestamisest kolmandate riikide kodanikele, kes teevad ametiasutustega koostööd ja osalevad toetatud vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmis, ilma et see piiraks direktiivi 2008/115/EÜ artikli 11 lõikes 1 sätestatud kohustusi. Sellistel juhtudel peavad liikmesriigid pikendama vabatahtliku lahkumise tähtaega vastavalt vajadusele kooskõlas direktiivi 2008/115/EÜ artikli 7 lõikega 2.
- (18) Põgenemise ja liidu piires ebaseadusliku liikumise ärahoidmine on oluline, et tagada ELi ühise tagasisaatmissüsteemi tulemuslikkus. Vaja on terviklikku lähenemisviisi, sealhulgas põhivahendeid põgenemisohu hindamiseks ja ennetamiseks, et hõlbustada ja ühtlustada selle ohu hindamist üksikjuhtudel, suurendada kinnipidamise asemel tõhusate alternatiivide kasutamist ning tagada piisav kinnipidamissuutlikkus, kui kinnipidamist kasutatakse viimase abinõuna ja võimalikult lühikeseks ajaks kooskõlas direktiivi 2008/115/EÜ artikliga 15.
- (19) Käesoleva soovitus rakendamiseks on võimalik saada liidu tasandil tuge, sealhulgas ELi tagasisaatmiskoordinaatorilt ja kõrgetasemeliselt tagasisaatmisvõrgustikult, kes juhivad tagasisaatmisalasest tegevusstrateegiast. Operatiivtuge pakutakse ka liidu pädevate asutuste, eelkõige Frontexi, Euroopa Liidu Varjupaigaameti ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti kaudu.
- (20) Riiklikud tagasisaatmisasutused moodustavad osa Euroopa piiri- ja rannikuvalvest, kes vastutab Euroopa integreeritud piirihalduse tulemusliku rakendamise tagamise eest. Frontexil kui ELi ühise tagasisaatmissüsteemi operatiivharul on keskne roll ning ta abistab liikmesriike tagasisaatmisprotsessi kõigis etappides vastavalt oma volitustele, mis on talle antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896 ⁽¹³⁾.
- (21) Käesolev soovitus peaks olema adresseeritud kõikidele liikmesriikidele, kelle suhtes on direktiiv 2008/115/EÜ siduv.
- (22) Liikmesriike kutsutakse üles andma oma ametiasutustele, kes on pädevad täitma tagasisaatmisega seotud ülesandeid, korralduse kohaldada oma ülesannete täitmisel käesolevat soovitust.
- (23) Käesolev soovitus on kooskõlas hartas tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtetega. Eelkõige tagatakse käesoleva soovitusena inimväärkuse täielik austamine ja harta artiklite 1, 4, 14, 18, 19, 21, 24 ja 47 kohaldamine ning nendest tuleb lähtuda ka soovitus rakendamisel.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

Tagasisaatmisotsuste vastastikune tunnustamine

1. Tagasisaatmisprotsessi hõlbustamiseks ja kiirendamiseks peaks liikmesriik, kes vastutab ebaseaduslikult riigis viibiva kolmanda riigi kodaniku tagasisaatmise eest, tunnustama kõiki varem sama isiku suhtes teises liikmesriigis tehtud tagasisaatmisotsuseid, välja arvatud juhul, kui sellise tagasisaatmisotsuse mõju on peatatud. Selleks peaksid liikmesriigid:
 - a) kasutama täiel määral teavet, mida jagatakse määruses (EL) 2018/1860 sätestatud Schengeni infosüsteemi sisestatud tagasisaatmist käsitlevate hoiatusteade kaudu;
 - b) tagama, et sõrmejäljed on hoiatusteatesse lisamiseks kättesaadavad kooskõlas määruse (EL) 2018/1860 artikliga 4;
 - c) kontrollima süstemaatiliselt Schengeni infosüsteemi sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemis, kas ebaseaduslikult riigis viibiva kolmanda riigi kodaniku kohta on Schengeni infosüsteemi sisestatud tagasisaatmist käsitlev hoiatusteade;
 - d) tagama, et tagasisaatmise eest vastutavad riiklikud asutused teevad tihedat koostööd riikliku SIRENE bürooga, võttes arvesse SIRENE büroo rolli, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1861, ⁽¹⁴⁾ ja selle rolli määruse (EL) 2018/1860 kohases teabevahetuses;
 - e) tegema koostööd ja vajaduse korral vahetama täiendavat teavet, et hõlbustada tagasisaatmisotsuse tunnustamist ja täitmise tagamist;
 - f) kuulama kolmanda riigi kodaniku ära ja uurima enne teise liikmesriigi tehtud tagasisaatmisotsuse tunnustamist ja enne väljasaatmist tema olukorda, et tagada siseriikliku õiguse ja direktiivi 2008/115/EÜ artikli 5 järgimine. Täitev liikmesriik peaks eelkõige laste puhul tagama, et lapse parimaid huve võetakse nõuetekohaselt arvesse;
 - g) teatama asjaomasele kolmanda riigi kodanikule kirjalikult, et tema suhtes teises liikmesriigis tehtud tagasisaatmisotsust tunnustatakse. Teates tuleks uuesti esitada tagasisaatmisotsuses esitatud faktilised ja õiguslikud põhjused ning teave kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta;
 - h) teavitama tagasisaatmisotsuse teinud liikmesriiki viivitamata asjaomase kolmanda riigi kodaniku väljasaatmisest, et otsuse teinud liikmesriik saaks ajakohastada Schengeni infosüsteemi vastavalt määruse (EL) 2018/1861 artikli 24 lõike 1 punktile b.

Tagasisaatmise kiirendamine

2. Tagasisaatmismenetluste kiirendamiseks peaksid liikmesriigid seadma seadusliku riigis viibimise lõpetamise otsuste eest vastutavate asutuste ja tagasisaatmisotsuste tegemise eest vastutavate asutuste vahel sisse tiheda koostöö, sealhulgas korrapärase teabevahetuse ja operatiivkoostöö, tuginedes soovitusel (EL) 2017/432 soovitatud integreeritud ja koordineeritud lähenemisviisile.
3. Tagamaks, et üksikjuhtumite jälgimiseks ja nende suhtes järelemeetmete võtmiseks vajalik teave selliste kolmandate riikide kodanike isiku ja õigusliku olukorra kohta, kelle suhtes on tehtud tagasisaatmisotsus, on õigel ajal kättesaadav, ning selleks et koostada ja säilitada tagasisaatmist käsitlev riiklik olukorrapilt, kutsutakse liikmesriike üles looma viivitamata põhjaliku tagasisaatmisjuhtumite haldamise IT-süsteemi, mille aluseks on mudel, mille Frontex on määruse (EL) 2019/1896 artikli 48 lõike 1 punkti c kohaselt välja töötanud. Liikmesriigid peaksid täiel määral kasutama ka tagasivõtjuhtumite haldamise süsteemi, mis on ette nähtud selleks, et edendada kolmandate riikidega sõlmitud tagasivõtulepingute või -kokkulepete rakendamist.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861 milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14).

4. Tagamaks, et rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsusele järgneb kiiresti tagasisaatmisenetlus, peaksid liikmesriigid:
 - a) looma varjupaiga- ja tagasisaatmistasutuste vahel otsese standardse suhtluskanali kahe menetluse sujuvaks koordineerimiseks;
 - b) tegema samas õigusaktis või eraldi õigusaktides samal ajal või vahetult pärast seda tagasisaatmisotsuse ja rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse, kasutades parimal viisil ära direktiivi 2008/115/EÜ artikli 6 lõikes 6 osutatud võimalust;
 - c) nägema ette võimaluse esitada rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise otsuse ja tagasisaatmisotsuse peale kaebus samal ajal samas kohtus või võimaluse mõlemad otsused sama aja jooksul edasi kaevata;
 - d) nägema ette tagasisaatmisotsuste täitmise automaatse peatamise edasikaebamisenetluse ajal üksnes niivõrd, kui see on vajalik harta artikli 19 lõike 2 ja artikli 47 järgimiseks;
 - e) võtma meetmeid tagamaks, et õiguskaitsevahendit saab kasutada ka kolmandast riigist, eelkõige asjakohase õigusliku esindamise kaudu ja kasutades uuenduslikke vahendeid, nagu videokonverentsid, tingimusel et järgitakse õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja direktiivi 2008/115/EÜ artiklit 5.
5. Kiirema tagasisaatmise tagamiseks liikmesriigi välispiiri läheduses peaksid liikmesriigid:
 - a) looma mobiilsed tugirühmad, mis koondavad kõiki vabatahtliku ja sunniviisilise tagasipöördumise eest vastutavaid pädevaid asutusi ning asjaomaseid tugiteenuseid, sealhulgas tõlke, tervishoiuteenistusi, õigusnõustamist ja sotsiaaltöötajaid;
 - b) looma välispiiriala läheduses piisavad rajatised (eelkõige lastele ja peredele), kus kolmandate riikide kodanikke kuni tagasisaatmiseni majutada, järgides inimväärikust ja hartas sätestatud põhiõigusi, sealhulgas õigust era- ja perekonnaelule, ning mittediskrimineerimise põhimõtet;
 - c) kasutama vajaduse korral täielikult ära kiirendatud menetlusi, mis on sätestatud liidu või liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel sõlmitud tagasivõtulepingutes, ja järgima samal ajal menetluslikke tagatisi kooskõlas eelkõige harta artikliga 47;
 - d) kui tagasisaatmist ei ole võimalik viivitamata täide viia, sisestama kooskõlas määruse (EL) 2018/1860 artikli 3 lõigetega 1 ja 2 Schengeni infosüsteemi tagasisaatmist käsitleva hoiatusteate.
6. Liikmesriigid peaksid kasutama võimalikult suures ulatuses Frontexi antavat tuge, mille hulka kuuluvad operatiivtugi, mida pakutakse riiklikele ametiasutustele, abi tagasipöördujate tuvastamisel ja reisidokumentide hankimisel, tagasisaatmisoperatsioonide korraldamine ning vabatahtliku lahkumise ja taasintegreerimise toetamine.

Vabatahtliku tagasipöördumise stiimulid

7. Selleks et julgustada ebaseaduslikult riigis viibivaid kolmandate riikide kodanikke vabatahtlikult tagasi pöörduma, peaksid liikmesriigid looma tagasipöördumise ja taasintegreerimise nõustamisstruktuurid, et anda neile teavet ja suuniseid nii vara kui võimalik ning suunata nad osalema toetatud vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmis. Liikmesriigid peaksid tagama, et teavet tagasisaatmise kohta antakse ka varjupaigamenetluse käigus, sest rahvusvahelise kaitse taotluse tagasilükkamise võimalik tulemus on tagasisaatmine.
8. Peale selle peaksid liikmesriigid:
 - a) kaaluma võimalust loobuda sisenemiskeelu kehtestamisest kolmandate riikide kodanikele, kes teevad pädevate asutustega koostööd ja osalevad toetatud vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmis, ilma et see piiraks direktiivi 2008/115/EÜ artikli 11 lõike 1 kohaldamist; sellistel juhtudel peaksid liikmesriigid kooskõlas direktiivi 2008/115/EÜ artikli 7 lõikega 2 pikendama vajaduse korral vabatahtliku lahkumise tähtaega;

- b) nägema kolmandate riikide kodanikele ette kergesti kättesaadava ja praktikas toimiva menetluse, mille kohaselt taotleda sisenemiskeelu tühistamist, peatamist või lühendamist juhul, kui kolmanda riigi kodanik, kelle suhtes kohaldatakse sisenemiskeeldu, on lahkunud täielikult tagasisaatmisotsust täites liikmesriigi territooriumilt vabatahtlikuks lahkumiseks antud tähtaja jooksul kooskõlas direktiivi 2008/115/EÜ artikli 11 lõikega 3.

Terviklik lähenemisviis põgenemisele

9. Ühtlustatud ja kooskõlastatud protsessi loomiseks peaksid liikmesriigid nägema ette tervikliku lähenemisviisi, mis hõlmab järgmisi olulisemaid vahendeid põgenemisohu hindamiseks ja vältimiseks:
- a) objektiivsed kriteeriumid põgenemisohu olemasolu hindamiseks igal üksikjuhul;
 - b) tõhusad alternatiivid kinnipidamisele, mis vastaksid põgenemisohu tasemele ja konkreetsetele asjaoludele;
 - c) kinnipidamise kasutamine viimase abinõuna ja võimalikult lühikeseks ajaks kooskõlas direktiivi 2008/115/EÜ artikliga 15 ja harta artikliga 6.
10. Selleks et hinnata igal üksikjuhul põhjusi, mis annavad alust arvata, et kolmanda riigi kodanik, kelle suhtes kohaldatakse tagasisaatmismenetlust, võib põgeneda direktiivi 2008/115/EÜ artikli 3 punkti 7 tähenduses, peaksid liikmesriigid nägema oma õiguses ette objektiivsed asjaolud ja kriteeriumid, millele on viidatud soovitusel (EL) 2017/432 punktides 15 ja 16. Liikmesriigid peaksid nägema kinnipidamisele ette mitmesugused alternatiivid, millega tulemuslikult vältida ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike põgenemist, ja võtavad arvesse asjaomaste isikute konkreetset olukorda. Liikmesriigid peaksid kehtestama asjakohased menetlused tagamaks, et kolmandate riikide kodanikud järgivad neid meetmeid. Ette tuleks näha tõhusad, kuid kinnipidamisest leebemad sunnimeetmed, mille hulka võivad kuuluda:
- a) kohustus teavitada pädevaid asutusi korrapäraselt teatava aja tagant, mille pikkus võib sõltuvalt põgenemisohu tasemest ulatuda vähemalt korrast ööpäevas kuni korrani nädalas;
 - b) kohustus loovutada pass, reisidokument või isikut tõendav dokument pädevatele asutustele;
 - c) kohustus elada ametiasutuste määratud kohas, näiteks isiklikus elukohas, varjupaigas või spetsiaalses keskkuses;
 - d) kohustus teatada pädevatele asutustele kodune aadress, sealhulgas selle mis tahes muudatustest;
 - e) piisava rahalise tagatise määramine ja
 - f) uuendusliku tehnoloogia kasutamine.
11. Liikmesriigid peaksid tagama, et kinnipidamissuutlikkus vastab tegelikele vajadustele, võttes arvesse nende ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike arvu, kelle suhtes on tehtud tagasisaatmisotsus, ja nende isikute hinnangulist arvu, kes keskpika perioodi jooksul eeldatavasti tagasi saadetakse.

Rakendamine, seire ja aruandlus

12. Käesoleva soovitusel rakendamisel peaksid liikmesriigid täiel määral kasutama kogu liidu tasandil antavat tuge, mille hulka kuuluvad muu hulgas:
- a) ELi tagasisaatmiskoordinaatori ja kõrgetasemelise tagasisaatmisvõrgustiku tugi;
 - b) pädevate liidu ametite, eelkõige Frontexi, Euroopa Liidu Varjupaigaameti, eu-LISA ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti tugi;
 - c) tagasisaatmisküsimustega tegelevates liidu võrgustikes ja rühmades kogutud ja vahetatud eksperditeadmised ja teave.
13. Käesoleva soovitusel rakendamise jälgimiseks peaksid liikmesriigid esitama komisjonile igal aastal aruande, mis sisaldab muu hulgas teiste liikmesriikide vastastikku tunnustatud tagasisaatmisotsuste arvu.

Brüssel, 16. märts 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Ylva JOHANSSON

KODU- JA TÖÖKORRAD

EUROOPA KONTROLLIKOJA HALDUSKOMITEE DELEGEERITUD OTSUS nr 17-2023,

1. märts 2023,

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemise rakenduseeskirjade kohta Euroopa Kontrollikojas

EUROOPA KONTROLLIKOJA HALDUSKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 287,

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja otsus nr 41–2021 ELi salastatud teabe kaitse turbe-eeskirjade kohta, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja infoturbepoliitikat (praegu DEC 127/15 FINAL) ja teabe salastamise poliitikat (teatis personalile 123/2020), ⁽²⁾

arvestades, et otsust nr 41–2021 kohaldatakse kõigi Euroopa Kontrollikoja osakondade ja ruumide suhtes;

arvestades, et otsuse nr 41–2021 artikli 1 lõikes 3 ja artikli 5 lõikes 6 on sätestatud, et Euroopa Kontrollikoda töötleb RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel teavet oma ruumides ja võib sõlmida teenustaseme kokkuleppe mõne teise ELi institutsiooniga Luksemburgis, et võimaldada selle asutuse turvaalal käidelda ja säilitada salastatuse tasemele CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL või kõrgemale kuuluvat teavet;

arvestades, et turvameetmed, mida võetakse ELi salastatud teabe kaitsmiseks kogu selle elutsükli jooksul, peavad eelkõige vastama asjaomase teabe salastatuse tasemele;

arvestades, et Euroopa Kontrollikoja edastatud teabe konfidentsiaalsuse, tervikluse ja kättesaadavuse kaitseks ette nähtud turvameetmed peavad vastama asjaomase teabe laadile ja tüübile;

arvestades, et otsuse nr 41–2021 artikli 10 lõikes 10 on sätestatud, et halduskomitee võtab vastu delegeeritud otsuse, millega kehtestatakse käesoleva otsuse rakenduseeskirjad; otsuse nr 41–2021 artikli 8 lõike 1 ja artikli 10 lõike 1 kohaselt reguleeritakse nendega selliseid küsimusi nagu ELi salastatud teabe käitlemine ja säilitamine ning julgeolekunõuete rikkumised;

arvestades, et otsuse nr 41–2021 lisas on sätestatud füüsilised turvameetmed, mida rakendatakse haldustegevuse aladel, kus käideldakse ja hoitakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet;

arvestades, et käesoleva otsuse rakendamiseks võetavad turvameetmed peavad vastama otsuse nr 41–2021 artiklis 3 sätestatud Euroopa Kontrollikoja julgeolekupõhimõtetele;

arvestades, et Euroopa Kontrollikoda tagas otsusega nr 41–2021, et tema turvameetmed ELi salastatud teabe kõrgetasemelise kaitse tagamiseks on samaväärsed kaitse-eeskirjadega kehtestatud nõuetega, mis on ELi salastatud teabe osas vastu võetud teiste ELi institutsioonide, organite ja asutuste poolt;

arvestades, et Euroopa Kontrollikoja ja komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistuse vahel lepiti kokku lihtsustatud halduskokkuleppes ja see jõustus 27. jaanuaril 2023.

⁽¹⁾ ELT L 256, 19.7.2021, lk 106.

⁽²⁾ Kättesaadav aadressil <https://www.eca.europa.eu/et/Pages/LegalFramework.aspx>.

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Otsuse ese ja kohaldamisala

1. Käesolevas otsuses nähakse ette RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel ELi salastatud teabe^(?) käitlemise tingimused kooskõlas otsusega nr 41–2021.
2. Seda otsust kohaldatakse kõigi kontrollikoja talituste ja ruumide suhtes. Seda kohaldatakse ka kontrollikoja auditikodade ja komiteede suhtes, kes kuuluvad käesoleva otsuse tähenduses mõiste „talitused“ alla.

Artikkel 2

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele juurdepääsu kriteeriumid

1. Juurdepääsu RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastatud teabele võib anda pärast seda, kui:
 - a) on kindlaks tehtud, et isikul on vaja juurdepääsu teatavale RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele, et tal oleks võimalik täita ametiülesandeid või kontrollikoja jaoks täidetavat ülesannet;
 - b) isikut on teavitatud RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kaitse eeskirjadest ning vastavatest julgeolekustandarditest ja -suunistest ning
 - c) isik on tunnistanud oma vastutust asjaomase teabe kaitsmisel.
2. Kontrollikoja praktikantidele ei anta ülesandeid, mille jaoks neil on vaja juurdepääsu RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele.
3. Juurdepääsu keelamine või selle andmine muu kategooria töötajatele toimub lisa esitatud tabeli kohaselt.

2. PEATÜKK

RESTREINT UE/EU RESTRICTED TEABE LOOMINE

Artikkel 3

Teabe koostaja

Teabe koostaja otsuse nr 41–2021 artikli 2 tähenduses on liidu institutsioon, asutus või organ, liikmesriik, kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon, kelle volitusel on salastatud teave koostatud ja/või liidu struktuuridesse sisestatud, kuid RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe koostaja ei pruugi ühtlasi olla koostatava teksti kirjutaja.

^(?) RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave on kontrollikoja otsuse nr 41–2021 artikli 1 lõike 2 kohaselt „teave ja materjal, mille loata avaldamine võib negatiivselt mõjutada Euroopa Liidu või ühe või mitme liikmesriigi huve“.

Artikkel 4

Salastatuse taseme määramine

1. Artikli 1 kohase teabe põhjal otsuse nr 41–2021 artikli 3 lõike 6 kontekstis või muul viisil koostatavat teksti kirjutavad töötajad peavad alati kaaluma, kas nende dokument tuleks salastada. Dokumendi ELi salastatud teabeks liigitamiseks on vaja, et teabe koostaja hindaks ja otsustaks, kas dokumendi avalikustamine loata isikutele kahjustaks Euroopa Liidu või ühe või mitme liikmesriigi huve. Kui koostatava teksti kirjutajad kahtlevad, kas koostatav dokument tuleks salastada RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel, peaks nad konsulteerima vastutava valdkonnajuhi või direktoriga.
2. Dokument salastatakse vähemalt RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel, kui selle loata avaldamine võib muu hulgas:
 - a) kahjustada diplomaatilisi suhteid;
 - b) tekitada suuri raskusi üksikisikutele;
 - c) raskendada liikmesriikide või muude osaliste poolt määratud töötajate töö tulemuslikkuse või julgeoleku säilitamist;
 - d) rikkuda kohustusi säilitada kolmandate isikute avaldatud teabe salajasus;
 - e) takistada kuriteo uurimist või aidata kuriteole kaasa;
 - f) seada liit või selle liikmesriigid ebasoodsasse olukorda kaubanduslikel või poliitilistel läbirääkimistel;
 - g) takistada liidu poliitikameetmete tulemuslikku väljatöötamist või toimimist;
 - h) õhnestada liidu ja üldisemalt selle missioonide nõuetekohast juhtimist või
 - i) viia kõrgemal tasemel salastatud teabe avastamiseni.
3. Teabe koostajad võivad otsustada omistada standardse salastatuse taseme teabekategoriatele, mida nad regulaarselt koostavad. Nad kannavad siiski hoolt, et konkreetsele teabele määrataks sobiv salastatuse tase.

Artikkel 5

Töö koostatavate tekstidega

1. Teave salastatakse kohe, kui see on loodud. RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastamist vajavat teavet sisaldavate isiklike märkmete, esialgsete koostatavate tekstide või teadete puhul tähistatakse need selliselt algusest peale ning need koostatakse ja neid käideldakse kooskõlas käesoleva otsusega.
2. Kui lõppdokument enam RESTREINT UE/EU RESTRICTED salastatuse taset ei õigusta, siis salastatus kustutatakse.

Artikkel 6

Allikmaterjali andmete säilitamine

Selleks et RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide koostajad saaksid võimaluse piires rakendada koostaja kontrolli kooskõlas artikliga 13, säilitavad nad andmed salastatud dokumentide loomiseks kasutatud salastatud allikate kohta, sealhulgas selliste allikate kohta, mis algselt pärinevad ELi liikmesriikidest, rahvusvahelistest organisatsioonidest või kolmandatest riikidest. Vajaduse korral tähistatakse koondatud salajane teave viisil, mis võimaldab kasutatud salastatud allikmaterjali koostajad endiselt kindlaks teha.

*Artikkel 7***Dokumendiosade salastamine**

1. Otsuse nr 41–2021 artikli 3 lõike 1 kohaselt peab dokumendi üldine salastatuse tase olema vähemalt sama kõrge kui selle kõige kõrgema salastatuse tasemega elemendil. Eri allikatest pärineva teabe koondamisel vaadatakse saadud lõppdokument üle, et määrata kindlaks üldine salastatuse tase, sest vajalikuks võib osutuda dokumendi üksikosadele määratud kõrgem salastatuse tase.
2. Salastatud ja salastamata osi sisaldavad dokumendid on struktureeritud ja tähistatud selliselt, et erineva salastatuse ja/või tundlikkuse tasemega elemente saab kergesti tuvastada ja vajaduse korral ülejäänud dokumendist eraldada. See võimaldab iga osa teistest osadest eraldatuna nõuetekohaselt käidelda.

*Artikkel 8***Salastusmärke täielik variant**

1. Salastamist vajav teave märgistatakse salastatud teabena ning seda käideldakse salastatud teabena olenemata selle füüsilisest vormist. Teabe saajaid teavitatakse selgelt teabe salastatuse tasemest, tehes seda kas salastusmärkega (kui teave esitatakse kirjalikult, olenemata sellest, kas see esitatakse paberil, irdkandjal või side- ja infosüsteemis) või avalduse vormis (kui teave esitatakse suuliselt, näiteks vestluse või ettekande ajal). Salastatud materjal tuleb füüsiliselt märgistada viisil, mis võimaldab kergesti tuvastada selle salastatuse taset.
2. Dokumentidele kirjutatakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED salastusmärke täielik variant trükitähtedega nii prantsuse kui ka inglise keeles (prantsuse keel esimesel kohal) kooskõlas lõikega 3. Märget ei tõlgita teistesse keeltesse.
3. RESTREINT UE/EU RESTRICTED salastusmärke lisatakse järgmiselt:
 - a) paigutatakse dokumendi keskele joondatuna iga lehekülje päisesse ja jalusesse;
 - b) kogu salastusmärke mahutatakse ühele reale, ilma tühikuteta kaldkriipsu ees ja järel;
 - c) trükitähtedega, musta värviga, Times New Roman 16 kirjatüübiga, paksus kirjas ja kasti sees.
4. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumendi loomisel:
 - a) märgitakse salastatuse tase selgelt igale leheküljele;
 - b) dokumendi iga lehekülge nummerdatakse;
 - c) dokumendile märgitakse viitenumber ja teema, mis iseenesest ei ole salastatud teave, välja arvatud juhul, kui see on sellisena tähistatud;
 - d) võimaluse korral loetletakse esimesel leheküljel kõik lisad ja manused ning
 - e) dokumendis peab olema kirjas selle loomise kuupäev.

*Artikkel 9***Salastusmärgete lühendid R-UE/EU-R**

Lühendeid R-UE/EU-R võib kasutada üksikute osade salastatuse tähistamiseks nii RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumendis kui ka juhtudel, kui salastusmärke täielikku varianti ei saa lisada, näiteks väikesel irdkandjal. Seda võib kasutada tekstiosas, kus täieliku salastusmärke korduv kasutamine on tülikas. Lühendit ei kasutata dokumendi päises ega jaluses salastusmärke täieliku variandi asemel.

*Artikkel 10***Muud julgeolekutähised**

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentidel võib olla ka muid märkeid või julgeolekutähiseid, millega täpsustatakse näiteks dokumendis käsitletavat valdkonda või dokumendi levitamist üksnes teadmismajaduse põhjal. Näiteks:

RELEASABLE TO

2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentidel võivad olla julgeolekualased lisamärked erijuhistega selle kohta, kuidas dokumente käidelda ja hallata.

3. Võimaluse korral tehakse dokumendi esilehele selle loomise ajal märke salastatuse kustutamise kohta. Näiteks võib kasutada järgmist märget:

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

until [dd.mm.yyyy]

*Artikkel 11***Elektrooniline töötlemine**

1. Kui elektroonilised vahendid on olemas, luuakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumendid nende abil.

2. Kontrollikoja töötajad kasutavad RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel teabe loomiseks akrediteeritud side- ja infosüsteeme (vt otsuse nr 41–2021 artikkel 6). Kui on kahtlusi, millist side- ja infosüsteemi võib kasutada, konsulteerivad töötajad infoturbeametnikuga. Kui infoturbeametnikuga on nii kokku lepitud, võib hädaolukorras või spetsiifiliste tehniliste tingimuste korral rakendada erikorda.

3. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente, sealhulgas koostatavat teksti (nagu artiklis 5 nõutud) ei saadeta tavalise e-posti teel, ei prindita ega skaneerita standardprinterite või -skanneritega ega kasutata töötajate isiklikes seadmetes. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide printimiseks kasutatakse üksnes printerit või koopiamasinat, mis on ühendatud eraldiseisva arvuti või akrediteeritud süsteemiga.

*Artikkel 12***Levitamine**

RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide saatja otsustab, kellele teavet nende teadmismajaduse põhjal levitada. Vajaduse korral koostatakse teadmismajaduse põhimõtte igakülgseks järgmiseks levitamiseks levitamismeeiri.

3. PEATÜKK

TÖÖTAMINE OLEMASOLEVA RESTREINT UE/EU RESTRICTED TEABEGA

Artikkel 13

Koostaja kontroll

1. Teabe koostaja säilitab oma loodud RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe üle koostaja kontrolli. Teabe koostaja eelnevat kirjalikku nõusolekut on vaja:
 - a) teabe salastatuse kustutamiseks;
 - b) teabe kasutamist muudel kui koostaja määratud eesmärkidel;
 - c) teabe avaldamiseks kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
 - d) teabe avalikustamiseks väljaspool kontrollikoda asuvale osapoolele ELis või
 - e) teabe avalikustamiseks kolmandas riigis asuvale töövõtjale või võimalikule töövõtjale.
2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe valdajatele on antud juurdepääs salastatud teabele, et neil oleks võimalik täita oma tööülesandeid. Nad vastutavad selle nõuetekohase käitlemise, säilitamise ja kaitse eest kooskõlas otsusega nr 41–2021. Erinevalt salastatud teabe koostajatest ei ole valdajatel lubatud otsustada RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe salastatuse kustutamise ega sellise teabe kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele avaldamise üle.
3. Kui RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe mingi osa koostajat ei ole võimalik kindlaks teha, teostab koostaja kontrolli selle üle kõnealust salastatud teavet valdav kontrollikoja talitus. Kui teabe valdaja peab vajalikuks RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe avaldamist kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, küsib kontrollikoda nõu ühelt sama kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitud salastatud teabe kaitse lepingu osaliselt.

Artikkel 14

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemiseks sobiv side- ja infosüsteem

Kui elektroonilised vahendid on olemas, käideldakse ja edastatakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet nende abil. Kooskõlas otsuse nr 41–2021 artikliga 6 kasutatakse üksnes side- ja infosüsteeme ning seadmeid, mille teine ELi institutsioon, organ või asutus on juba akrediteerinud.

Artikkel 15

Irdkandjal oleva RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega seotud erimeetmed

1. Irdkandjate kasutamist kontrollitakse ja selle üle peetakse arvestust. Kasutada võib üksnes kontrollikoja või mõne teise ELi institutsiooni, organi või asutuse pakutavaid ja kontrollikoja infoturbeametniku heaks kiidetud irdkandjaid, mis on krüpteeritud kontrollikoja poolt heaks kiidetud tootega. Isiklike ega konverentsidel, seminaridel jms tasuta jagatavaid irdkandjaid ei tohi salastatud teabe teisaldamiseks kasutada. Võimaluse korral tuleks kooskõlas kontrollikoja infoturbeametniku juhistega kasutada TEMPEST-ründe eest kaitstud irdkandjat.
2. Kui salastatud dokumenti käideldakse või säilitatakse elektrooniliselt irdkandjal, näiteks mäluväljal, USB kõvakettal, CD-l, DVD-l või mälukaardil (sealhulgas SSD-l) (*), peab salastusmärges olema selgelt nähtav nii kuvatavas teabes ja failinimes kui ka irdkandjal.

(*) SSD tähendab pooljuhtmäluseadet, pooljuhtseade või pooljuhtketast.

3. Töötajatel tuleb arvesse võtta, et kui irdkandjal säilitatakse suurt hulka salastatud teavet, võib seade vajada kõrgemat salastatuse taset.
4. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe teistsaldamiseks irdkandjale või irdkandjalt kasutatakse üksnes nõuetekohaselt akrediteeritud side- ja infosüsteeme.
5. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe irdkandjale laadimisel veendutakse enne andmete teisaldamist, et irdkandjal ei ole viiruseid ega pahavara.
6. Vajaduse korral käiakse irdkandjaga ümber nii, nagu on ette nähtud kasutatud krüptimissüsteemi turbe protseduurides.
7. Irdkandjatel olevad dokumendid, mida ei ole enam vaja või mis on teisaldatud nõuetekohasesse side- ja infosüsteemi, eemaldatakse või kustutatakse turvaliselt, kasutades heakskiidetud tooteid või meetodeid. Kui irdkandjat ei ole enam vaja, tuleb see hävitada, v.a kui seda hoitakse kontoris nõuetekohases panipaigas luku taga. Hävitamiseks või kustutamiseks kasutatakse kontrollikoja julgeolekueeskirjade kohast meetodit. Irdkandjate üle peetakse arvet ja nende hävitamine protokollitakse.

Artikkel 16

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemine ja säilitamine

1. Vastavalt otsuse nr 41–2021 artikli 5 lõikele 8 ja artikli 6 lõikele 9 võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet käidelda komisjoni haldustegevuse alal ⁽⁵⁾ või turvaalal, ⁽⁶⁾ mille kasutamiseks on kontrollikoda sõlminud teenustaseme kokkuleppe järgmiselt:
 - töötajad sulgevad RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe käitlemise ajaks kontoriukse;
 - kui keegi teine nende ruumi tuleb, tõstavad töötajad RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe eest ära või katavad selle kinni;
 - töötajad ei jäta RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet nähtavale, kui nad ise kontoris ei viibi;
 - ekraanid, millelt RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet vaadatakse, on akendest ja ustest alati eemale pööratud, et kõrvalistel isikutel ei tekiks võimalust samuti ekraani näha.
2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võib ajutiselt käidelda väljaspool haldustegevuse ala või turvaala, tingimusel et valdaja kohustub järgima kompenseerivaid meetmeid, millega kaitsta teavet volitamata isikute juurdepääsu eest. Kompenseerivad meetmed hõlmavad vähemalt alljärgnevat:
 - RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet ei loeta avalikes kohtades;
 - valdaja hoiab ELi salastatud teavet kogu aeg isikliku järelevalve all;
 - ajal, mil dokumente ei loeta ja nende üle ei arutata, hoitakse neid nõuetekohases panipaigas luku taga;
 - dokumendi lugemise või selle üle arutamise ajal on ruumi ukсед suletud;
 - dokumendi üksikasju ei arutata ebatavalise telefoniühenduse kaudu ega krüpteerimata e-posti teel;
 - dokumendi kopeerimiseks või skaneerimiseks võib kasutada üksnes eraldiseisvaid või akrediteeritud seadmeid;

⁽⁵⁾ Nagu on määratletud otsuse nr 41–2021 lisas.

⁽⁶⁾ Nagu on määratletud komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsuse (EL, Euratom) 2015/444 (ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta) (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53) artiklis 18.

- dokumenti käideldakse ja hoitakse ajutiselt väljaspool haldustegevuse ala või turvaala võimalikult lühikest aega;
 - valdaja ei viska salastatud dokumenti minema, vaid viib selle hoiustamiseks tagasi haldustegevuse alale või turvaalale või tagab selle hävitamise nõuetekohases paberipurustajas (⁷).
3. Püsikujul olevat RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet hoitakse haldustegevuse alal või turvaalal asuvas kontoris panipaigas luku taga. Seda võib ajutiselt säilitada väljaspool turvaala või haldustegevuse ala, tingimusel et valdaja kohustub järgima kompenseerivaid meetmeid.
 4. Lisateavet saab infoturbeametnikult.
 5. Kõigist dokumendiga seotud kahtlustatavatest või juhtunud turvaintsidentidest teatatakse võimalikult kiiresti infoturbeametnikule.

Artikkel 17

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kopeerimine ja tõlkimine

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võib kopeerida või tõlkida lasta selle valdaja, tingimusel et teabe koostaja ei ole seda piiranud. Koopiaid ei tehta siiski rohkem kui tingimata vajalik.
2. Ka salastatud dokumendist ainult mõne osa reprodutseerimisel kehtivad samad tingimused nagu kogu dokumendi kopeerimisel. Väljavõtted salastatakse samuti RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel, välja arvatud juhul, kui teabe koostaja on eraldi märkinud, et need ei ole salastatud.
3. Originaalteabe suhtes kohaldatavaid turvameetmeid kohaldatakse ka selle koopiatega ja tõlgete suhtes.

Artikkel 18

RESTREINT UE/EU RESTRICTED transportimise üldpõhimõtted

1. Kui võimalik, tuleb RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave, mis on vaja viia väljapoole turvaala või haldustegevuse ala, saata elektrooniliselt nõuetekohaselt akrediteeritud vahendite kaudu ja/või tuleb seda kaitsta heakskiidetud krüptovahenditega.
2. Olenevalt kättesaadavatest vahenditest või konkreetsest olukorrast võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet füüsiliselt paberdokumentidena või irdkandjal endaga kaasas kanda. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe edastamisel eelistatakse paberdokumentide saatmisele irdkandjate kasutamist.
3. Kasutada võib üksnes irdkandjaid, mis on krüpteeritud kontrollikoja infoturbeametniku heakskiidetud tootega. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet, mis on infoturbeametniku heakskiidetud krüptoseadmega kaitsmata irdkandjal, käideldakse samal viisil nagu pabereksemplari.
4. Saadetus võib sisaldada rohkem kui üht RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe ühikut, tingimusel et teadmismajaduse põhimõttest on kinni peetud.
5. Kasutatav pakend peab olema selline, et pakendi sisu ei oleks näha. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet transporditakse läbipaistmatus kahekihilises pakendis, näiteks ümbrikus, läbipaistmatus kaustas või portfellis. Pakendi pealmisel kihil ei tohi miski viidata selle sisu laadile ega salastatuse tasemele. Sisepakendil peab olema märged RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Mõlemal pakendikihil peab olema aadressaadi nimi, ametinimetus ja aadress ning tagasisaatmise aadress juhuks, kui üleandmine ei õnnestu.

(⁷) Üksikasjalikuma teabe saamiseks vt allpool artikkel 39.

6. Kõigist töötajate või kullerite transporditava RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega seotud turvaintsidentidest teavitatakse edasiseks uurimiseks infoturbeametniku kaudu personali, finantsküsimumste ja üldteenuste direktoraati.

Artikkel 19

Irdkandja transportimine käsipostiga

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimiseks kasutatava irdkandjaga peab kaasas olema lähetusteatis, milles on kirjeldatud salastatud teavet sisaldavat irdkandjat ja nimetatud kõik sellel olevad failid, et saajal oleks võimalik teha vajalikke kontrollimisi.
2. Andmekandjal säilitatakse ainult esitatavaid dokumente. Näiteks peaks kogu ühel mäluväljal olev teave olema ette nähtud samale saajale. Saatjal tuleb arvesse võtta, et kui sellistel seadmetel säilitatakse suurt hulka salastatud teavet, võivad seadmed tervikuna vajada kõrgemat salastatuse taset.
3. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimiseks kasutatakse üksnes vastava salastusmärkega irdkandjat.

Artikkel 20

RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide transportimine kontrollikoja hoonetes

1. Töötajad võivad RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente kontrollikoja hoones või liidu institutsioonide, asutuste või organite vahel kaasas kanda, kui dokumendid peavad olema kogu aeg töötaja otseses valduses ja neid ei loeta teiste ees.
2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente võib saata sisepostiga muudesse kontrollikoja ametiruumidesse tavalises ühekordses läbipaistmatus ümbrikus, kuid ümbrikul ei tohi olla viidet selle sisu salastatusele.

Artikkel 21

RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide transportimine liidu piires

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võivad Euroopa Kontrollikoja või mõne muu ELi institutsiooni, organi või asutuse töötajad või kullerid transportida kõikjal liidus, tingimusel et järgitakse järgmisi juhiseid:
 - a) RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe kohaletoomiseks tuleb kasutada läbipaistmatut ümbrikku või pakendit. Väljaspool ei tohi miski viidata selle sisu laadile ega salastatuse tasemele;
 - b) RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave peab kogu aeg olema transportiva isiku otseses valduses ning
 - c) ümbrikku ega pakendit ei tohi avada teeloleku ajal ega teavet lugeda avalikes kohtades.
2. Töötajad, kes soovivad saata RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet muudesse asukohtadesse liidus, võivad korraldada selle saatmise ühel järgmistest viisidest:
 - saadetise jälgimist võimaldavate riiklike postiteenustega või teatavate kommertsullerteenustega, millega tagatakse käsipostiga isiklikult kätte toimetamine, tingimusel et need vastavad käesoleva otsuse artiklis 23 sätestatud nõuetele;
 - sõjalise, valitsuse või diplomaatilise kulleriga, kui see on registriosakonna töötajatega kooskõlastatud.

*Artikkel 22***RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe transportimine kolmanda riigi territooriumilt või territooriumile**

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastatud teavet võivad töötajad käsipostiga kanda liidu territooriumilt kolmanda riigi territooriumile ja vastupidi.
2. Registriosakonna töötajad võivad korraldada saatmise ühel järgmistest viisidest:
 - saadetise jälgimist võimaldava postiteenuse või kommertsullerteenusega, millega tagatakse käsipostiga isiklikult kätte toimetamine;
 - sõjalise või diplomaatilise kulleriga.
3. RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastatud paberdokumentide või irdkandjate käsipostiga kandmisel järgivad töötajad kõiki alljärgnevat lisameetmeid.
 - Ühistranspordiga reisides hoitakse salastatud teavet portfellis või kotis, mis on kogu aeg isiku otseses valduses. Seda ei tohi panna pagasiruumi.
 - RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe saatmiseks tuleb see pakendada kahekihiliselt. Sisepakendil peab olema ametlik pitser, mis näitab, et tegemist on ametliku saadetisega ja selle suhtes ei tule kohaldada turvakontrolli.
 - Isikul peab kaasas olema registriosakonna antud kullerisertifikaat, mis tõendab, et isikul on lubatud RESTREINT UE/EU RESTRICTED saadetist transportida.

*Artikkel 23***Transportimine kommertsulleritega**

1. Käesoleva otsuse kohaldamisel hõlmab kommertsullerite mõiste riiklikke postiteenuseid ja kommertsulleriteenuste pakkujaid, kes osutavad tasulist teenust, mille puhul toimetatakse teave kohale ka isiklikult käsipostiga või jälgimisega.
2. Kommertsullerid võivad kasutada allhankija teenuseid. Siiski vastutab sellisel juhul käesoleva otsuse täitmise eest endiselt kullerettevõtte.
3. Kui adressaat asub väljaspool ELi, tuleb kasutada kahekihilist pakkimist. Salastatud saadetiste ettevalmistamisel tuleb saatjal silmas pidada, et kommertsulleriteenused annaksid RESTREINT UE/EU RESTRICTED saadetised üle üksnes adressaadile, nõuetekohaselt volitatud asendajale, registri kontrolliametnikule või tema nõuetekohaselt volitatud asendajale või administraatorile. Leevendamaks ohtu, et saadetis ei jõua adressaadini, peab saadetise välimisel kihil, ja vajaduse korral sisemisel kihil, olema kirjas tagasisaatmise aadress.
4. Selliste kommertsullerite teenuseid, kes edastavad tähtsult kättetoimetatavaid dokumente elektrooniliselt, RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe jaoks ei kasutata.

*Artikkel 24***Käitlemise muud eritingimused**

1. Täidetakse kõiki salastatud teabe kaitse lepingus või halduskokkulepetes kehtestatud veotingimusi. Kahtluse korral konsulteerivad töötajad registriosakonnaga või infoturbeametnikuga.
2. Kahekordse pakendi nõudest võib loobuda, kui salastatud teave on kaitstud heakskiidetud krüptovahenditega. Adresseerimiseks ja kuna irdkandjal on näha salastusmärke, tuleb irdkandjat transportimisel siiski hoida vähemalt tavalises ümbrikus, kuid vaja võib olla täiendavaid füüsilisi kaitsemeetmeid, näiteks muliümbrike.

4. PEATÜKK

SALAJASED KOOSOLEKUD*Artikkel 25***RESTREINT UE/EU RESTRICTED taseme koosolekuks valmistumine**

1. Koosolekuid, kus on kavas arutada RESTREINT UE/EU RESTREINT teabe üle, peetakse üksnes sellel või kõrgemal tasemel akrediteeritud koosolekuruumis. Kui seda võimalust ei ole, küsivad töötajad nõu infoturbeametnikult.
2. Reeglina ei peaks päevakorrad olema salastatud. Kui koosoleku päevakorras on nimetatud salastatud dokumente, ei tähenda see veel automaatselt päevakorra salastamist. Päevakorrapunktid sõnastatakse selliselt, et mitte ohtu seada liidu või ühe või mitme liikmesriigi huvide kaitset.
3. Kui päevakorrale lisatakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet sisaldavaid elektroonilisi faile, on kohustuslik kaitsta neid kontrollikoja infoturbeametniku heakskiidetud krüptovahenditega.
4. Koosoleku korraldajad tuletavad osalejatele meelde, et RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega seotud päevakorrapunktide kohta ei tohi märkusi saata tavalise e-postiga ega muul viisil, mis ei ole nõuetekohaselt akrediteeritud vastavalt käesoleva otsuse artiklile 11.
5. Koosoleku korraldajad püüavad RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega seotud punkte päevakorras järjest käsitleda, et koosolek kulgeks võimalikult sujuvalt. Salastatud teabega seotud punktide üle arutamise ajal võivad kohal viibida üksnes teadmisyajadusega isikud.
6. Osalejaid hoiateatakse juba kutses, et koosolekul arutatakse salastatud teemade üle ja kohaldatakse vastavaid julgeolekumeetmeid.
7. Kutses või päevakorrale lisatud märkuses tuletatakse osalejatele meelde, et RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega seotud punktide üle arutamise ajaks tuleb kaasaskantavad elektroonilised seadmed välja lülitada.
8. Koosoleku korraldajad koostavad enne koosolekut väliskülastuste täieliku nimekirja.

*Artikkel 26***Elektroonikaseadmed RESTREINT UE/EU RESTRICTED taseme koosolekuruumis**

1. Salastatud teabe edastamiseks, näiteks RESTRICTED EU/EU RESTRICTED teavet sisaldavate esitluste või videokonferentsi jaoks, võib kasutada üksnes akrediteeritud IT-süsteeme kooskõlas käesoleva otsuse artikliga 11.
2. Eesistuja tagab, et mittelubatud kaasaskantavad elektroonilised seadmed on välja lülitatud.

*Artikkel 27***RESTREINT UE/EU RESTRICTED taseme koosolekutel järgitav kord**

1. Salastatud arutelu alguses teatab eesistuja, et koosolek jätkub salastatud režiimis. Uksed suletakse ja ribakardinad peavad olema kinni tõmmatud.
2. Arutelu alguses antakse olenevalt vajadusest osalejatele ja tõlkidele ainult vajalik arv dokumente.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente ei jäeta koosoleku vaheaegadel järelevalveta.

3. Koosoleku lõpus tuletatakse osalejatele ja tõlkidele meelde, et nad ei jätaks salastatud dokumente ega enda võimalikke salastatud märkmeid ruumi järelevalveta. Koosoleku korraldajad korjavad kokku salastatud dokumendid või märkmed, mida osalejad pärast koosolekut kaasa ei võtnud, ja hävitavad need nõuetekohastes paberipurustajates.
4. Koosolekul pannakse kirja osalejate nimekirja ning liikmesriikidega jagatud ja suuliselt kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele edastatud salastatud teabe üldkirjeldus, et need koosoleku tulemustes protokollida.

Artikkel 28

Tõlgid ja tõlkijad

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe saavad juurdepääsu üksnes tõlgid ja tõlkijad, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personaleeskirju või Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi või kellel on kontrollikojaga lepinguline seos.

5. PEATÜKK

RESTREINT UE/EU RESTRICTED TEABE JAGAMINE JA VAHETAMINE

Artikkel 29

Teabe koostaja nõusolek

Kui salastatud teave, mida soovitakse avaldada või jagada, või allikmaterjal, mida see võib sisaldada, ei ole kontrollikoja koostatud, küsib seda salastatud teavet valdav kontrollikoja talitus avaldamiseks kõigepealt teabe koostaja kirjaliku nõusoleku. Kui teabe koostajat ei ole võimalik kindlaks teha, teeb koostaja kontrolli selle üle kõnealust salastatud teavet valdav kontrollikoja talitus.

Artikkel 30

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe jagamine teiste liidu üksustega

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet jagatakse teiste liidu institutsioonide, organite või asutustega üksnes siis, kui saajal on teadmismajadus ja üksusel on kontrollikojaga selleks õiguslik kokkulepe.
2. Kontrollikoja sekretariaadi hallatav registriosakond toimib üldjuhul kontrollikoja ja teiste liidu institutsioonide, asutuste, organite ja ametite vahel RESTREINT UE/EU RESTRICTED salastatuse tasemega teabe vahetamisel peamise sisenemis- ja väljumispunktina. Pärast kontrollikoja infoturbeametniku ja registriosakonna teavitamist võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet kavandatud vastuvõtjatega siiski otse jagada.

Artikkel 31

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe vahetamine liikmesriikidega

1. Liikmesriikidega võib RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet jagada, kui saajal on teadmismajadus.
2. Liikmesriikide salastatud teabele, millel on samaväärne riiklik salastusmärke (*) ja mis on kontrollikojale edastatud, tagatakse RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabega samal tasemel kaitse.

(*) Liikmesriikide märked on esitatud otsuse (EL, Euratom) 2015/444 I lisas vastavustabelis.

*Artikkel 32***RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe vahetamine kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega**

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet võib avaldada kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile üksnes juhul, kui teabe saajal on teadmismajadus ning asjaomasel riigil või rahvusvahelisel organisatsioonil on olemas sobiv õigus- või haldusraamistik, näiteks kontrollikojaga sõlmitud salastatud teabe kaitse leping või halduskokkulepe. Sellise lepingu või kokkuleppe sätted on käesoleva otsuse sätete suhtes ülimuslikud.
2. Registriosakond, mida haldab kontrollikoja sekretariaat, toimib üldjuhul kontrollikoja, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel RESTREINT UE/EU RESTRICTED salastatuse tasemega teabe vahetamise peamise sisenemis- ja väljumispunktina.
3. Jälgitavuse tagamiseks RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave protokollitakse:
 - struktuuriüksusesse saabumisel ja sealt välja saatmisel ning
 - side- ja infosüsteemi saabumisel ja sealt välja saatmisel.
4. Seda võib teha paberil või elektrooniliselt.
5. Akrediteeritud side- ja infosüsteemis käideldava salastatud teabe protokollimise töösammud võivad toimuda side- ja infosüsteemi siseste protsessidega. Sellisel juhul peab side- ja infosüsteem sisaldama meetmeid, millega tagatakse logikirjete terviklus.
6. Kolmandatelt riikidelt või rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud salastatud teabe suhtes kohaldatakse samaväärset kaitset kui samaväärset salastusmärget kandva ELi salastatud teabe suhtes, nagu on ette nähtud salastatud teabe kaitse lepingus või halduskokkuleppes.

*Artikkel 33***RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe erakorraline ühekordne avaldamine**

1. Kui kontrollikoda või mõni selle talitustest teeb kindlaks, et esineb erakorraline vajadus avaldada RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile või ELi üksusele, kuid salastatud teabe kaitse lepingut ega halduskokkulepet ei ole sõlmitud, järgitakse erakorralise ühekordse avaldamise korda.
2. Kontrollikoja talitused võtavad ühendust infoturbeametnikuga ja teabe koostajaga. Kontrollikoda küsib nõu ühelt sama ELi üksuse, kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitud salastatud teabe kaitse lepingu osaliselt.
3. Pärast konsulteerimist võib kontrollikoda peasekretäri ettepaneku alusel lubada asjaomase teabe avaldada.

6. PEATÜKK

RESTREINT UE/EU RESTRICTED TEABE ELUTSÜKLI LÕPP*Artikkel 34***Salastatuse kustutamise aeg**

1. Teave jääb salastatuks üksnes niikaua, kuni see vajab kaitset. Salastatuse kustutamine tähendab, et teavet ei loeta enam salastatuks. Teabe koostamise ajal märgib koostaja võimaluse korral, kas ELi salastatud teabe salastatuse võib teataval kuupäeval või konkreetse sündmuse järel kustutada. Vastasel juhul vaatab teabe koostaja RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe korrapäraselt üle, et teha kindlaks, kas salastatus on endiselt asjakohane.

2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastatud ja kontrollikojas koostatud teabe salastatus kustutatakse kolmekümne aasta möödudes kooskõlas määrusega (EMÜ, Euratom) nr 354/83, ⁽⁹⁾ mida on muudetud nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 1700/2003, ⁽¹⁰⁾ ja nõukogu määrusega (EL) 2015/496 ⁽¹¹⁾.

3. Vajaduse korral võib kontrollikoda dokumentide salastatuse kustutada erakorraliselt, näiteks kodanike juurdepääsu- taotluse alusel.

Artikkel 35

Vastutus salastatuse kustutamise eest

1. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe salastatust ei kustutata ilma teabe koostaja loata.

2. Otsus selle kohta, kas salastatus kustutada, kuulub salastatud dokumendi loonud kontrollikoja talituse vastutusalasse. Kontrollikojas tuleb kõigi salastatuse kustutamise taotluste puhul konsulteerida dokumendi koostanud talituse valdkonnajuhi või auditijuhiga. Kui talitus on kokku pannud eri allikatest saadud salastatud teabe, küsib ta kõigepealt nõusolekut neilt, kellelt allikmaterjalid saadi, sealhulgas liikmesriikidelt, teistelt ELi asutustelt, kolmandatelt riikidelt või rahvusvahelistelt organisatsioonidelt.

3. Kui teabe koostanud kontrollikoja talitust enam ei ole ja tema kohustused on üle võtnud mõni muu talitus, otsustab salastatuse kustutamise üle see talitus. Kui teabe koostanud kontrollikoja talitust enam ei ole ja mõni muu talitus ei ole tema kohustusi üle võtnud, otsustavad salastatuse kustutamise üle kontrollikoja direktorid ühiselt.

Artikkel 36

Tundlik, kuid salastamata teave

Kui dokumendi läbivaatamise tulemusel otsustatakse salastatus kustutada, kaalutakse, kas dokument peaks levitamisel kandma tundliku, kuid salastamata teabe turvamärgi kontrollikoja teabe salastamise poliitika punkti 16 ja ELi salastamata teabe salastamise ja käitlemise suuniste punkti 4 tähenduses ⁽¹²⁾.

Artikkel 37

Dokumendi salastatuse kustutamise tähistamine

1. Algne salastusmärgi iga lehekülje ülemises ja alumises servas kriipsutatakse silmatorkavalt läbi (mitte ei eemaldata) – elektrooniliste vormingute puhul läbikriipsutusfunktsiooni kasutades ja pabereksemplari puhul käitsi.

2. Esimesele (tiitel-)lehele lüüakse salastatuse kustutamise tempel ning lisatakse salastatuse kustutamise kuupäev ja selle eest vastutava asutuse andmed.

⁽⁹⁾ Nõukogu 1. veebruari 1983. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 354/83, mis käsitleb Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ajalooarhiivide avalikkusele kättesaadavaks tegemist (EÜT L 43, 15.2.1983, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1700/2003, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom) nr 354/83, mis käsitleb Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ajalooarhiivide üldsusele kättesaadavaks tegemist (ELT L 243, 27.9.2003, lk 1).

⁽¹¹⁾ Nõukogu 17. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/496, millega muudetakse määrust (EMÜ, Euratom) nr 354/83 osas, mis käsitleb institutsioonide ajalooarhiivide üleandmist Firenze asuvalle Euroopa Ülikool-Instituudile (ELT L 79, 25.3.2015, lk 1).

⁽¹²⁾ Teatis personalile 123/20, kättesaadav aadressil https://www.eca.europa.eu/Documents/Information_Classification_Policy_EN.pdf

3. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe algsetele saajatele antakse teada, et salastatus kustutati. Need saajad teavitavad omakorda teisi saajaid, kellele nemad algset RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet saatsid või kopeerisid.
4. Kontrollikoja arhiiviteenistust teavitatakse kõigist salastatuse kustutamise otsustest.
5. Salastatud teabe tõlgete suhtes kohaldatakse salastatuse kustutamiseks sama korda nagu originaalkeelse versiooni puhul.

Artikkel 38

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe salastatuse osaline kustutamine

1. Võimalik peab olema ka salastatuse osaline kustutamine (nt üksnes lisa või mõne punkti puhul). Kord on sama nagu kogu dokumendi salastatuse kustutamise puhul.
2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe salastatuse osalise kustutamise (nn puhastamise) korral koostatakse väljavõte, mis ei ole salastatud.
3. Endiselt salastatud osad asendatakse järgmisega:

SEE OSA ON ENDISELT SALASTATUD

kas keset teksti, kui salastatuks jääv osa on lõigu sees või lõigu asemel, kui salastatuks jääv osa on iseseisev lõik või suurem tekstiosa.

4. Kui kogu lisa salastatust ei ole võimalik kustutada ja lisa jäetakse seetõttu väljavõttest välja, tehakse tekstis selle kohta eraldi märged.

Artikkel 39

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe korraline hävitamine ja kustutamine

1. Kontrollikoda ei lase kuhjuda suurel hulgal salastatud teabel.
2. Koostanud talitused kontrollivad korrapäraselt väiksemas koguses dokumente, et välja selgitada, millised dokumendid hävitada või kustutada. Regulaarselt vaadatakse üle nii paber kandjal säilitatav teave kui ka side- ja infosüsteemis säilitatav teave.
3. Kui RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente enam ei vajata, hävitavad või kustutavad töötajad need turvaliselt, võttes arvesse originaaldokumendi arhiveerimisnõudeid.
4. Töötajad ei ole kohustatud teabe koostajat RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide koopiade hävitamisest või kustutamisest teavitama.
5. Salastatud teavet sisaldavate koostatavate tekstide suhtes kohaldatakse samu hävitamise meetodeid nagu salastatud lõppdokumentide puhul.
6. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide hävitamiseks kasutatakse ainult heakskiidetud paberipurustajaid. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumentide hävitamiseks sobivad DIN 32757 standardi järgi 4. taseme ja DIN 66399 standardi järgi 5. taseme paberipurustajad.
7. Heakskiidetud paberipurustajatega saadud jätmeribad võib hävitada tavapärase kontori jäätmetena.

8. Kõik RESTREINT UE/EU RESTRICTED teavet sisaldavad andmekandjad ja seadmed puhastatakse nende kasutusea lõppedes nõuetekohaselt. Elektroonilised andmed hävitatakse või kustutatakse infotehnoloogia ressursidest ja nendega seotud andmekandjatest viisil, mis annab piisava kindluse selle kohta, et teavet ei saa taastada. Puhastamisega kõrvaldatakse salvestusseadmest nii andmed kui ka kõik sildid, märged ja tegevuslogid.
9. Arvuti salvestuskandjad antakse hävitamiseks ja kõrvaldamiseks infoturbeametnikule.

Artikkel 40

RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabe evakueerimine ja hävitamine hädaolukorras

1. Personali, finantsküsimumste ja üldteenuste direktoraadi direktor töötab koos infoturbeametnikuga välja, kiidab heaks ja vajaduse korral kutsub ellu plaanid, mille alusel evakueeritakse ja hävitatakse hädaolukorras RESTREINT UE/EU RESTRICTED teave, mida on vaja kaitsta, sest on suur oht, et kriisi ajal võib see sattuda loata isikute kätte. Tähtsuse järjekorras ja olenevalt hädaolukorra laadist pööratakse tähelepanu järgmisele:
 - 1) ELi salastatud teabe viimine teise turvalisse kohta, võimaluse korral kontrollioja hoones asuvale haldustegevuse alale või registriosakonda;
 - 2) ELi salastatud teabe evakueerimine teise turvalisse kohta, võimaluse korral teise hoone haldustegevuse alale või turvaalasse, ning võimaluse korral komisjoni turvaalasse, mille kasutamiseks on kontrollikoda sõlminud teenustaseme kokkuleppe;
 - 3) ELi salastatud teabe hävitamine, võimaluse korral heakskiidetud hävitusvahendite abil.
2. Kui hädaolukorra lahendamise plaan on ellu kutsutud, teisaldatakse või hävitatakse kõigepealt kõrgema salastatuse tasemega teave.
3. Hädaolukorras evakueerimise ja hävitamise plaanide operatiivsed üksikasjad on samuti RESTREINT UE/EU RESTRICTED tasemel salastatud teave.

Artikkel 41

Arhiveerimine

1. Otsused arhiveerimise vajaduse ja aja ning selleks võetavate meetmete kohta peavad olema kooskõlas kontrollikoja infoturbe- ja teabe salastamise poliitika ning arhiveerimispõhimõtetega;
2. RESTREINT UE/EU RESTRICTED dokumente ei saadeta Euroopa Liidu Ajaloo Arhiivi Firenzes.

7. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 42

Läbipaistvus

Käesolevast otsusest antakse teada kontrollikoja töötajatele ja kõigile teistele isikutele, kelle suhtes see kehtib, ning otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 43***Jõustumine**

Pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist halduskomitees jõustub otsus järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 1. märts 2023

Euroopa Kontrollikoja halduskomitee nimel

President

Tony MURPHY

LISA

**Töötajate kategooriad, kellele võib tööülesannete täitmiseks vajaduse korral anda juurdepääsu
RESTREINT UE/EU RESTRICTED teabele**

| Kontrollikoja personali kategooriad | Juurdepääs R-UE/EU-R teabele | Tingimused |
|---|------------------------------|--|
| Ametnikud | jah | Teavitamine + heakskiit + teadmisevajadus |
| Ajutised töötajad | jah | Teavitamine + heakskiit + teadmisevajadus |
| Lepingulised töötajad | jah | Teavitamine + heakskiit + teadmisevajadus |
| Liikmesriikide lähetatud riiklikud eksperdid | jah | Teavitamine (kontrollikojas) + heakskiit + teadmisevajadus |
| Praktikandid | ei | Erandid ei ole võimalikud |
| Muu kategooria töötajad (ajutised, koosseisuväliseid jne) | ei | Erandite jaoks konsulteerida infoturbeametnikuga |

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)